

CENZURAT.

ȘCOALA NOASTRĂ

REVISTĂ LUNARĂ DE EDUCAȚIE-
CULTURĂ PROFESIONALĂ ȘI
AFIRMARE NAȚIONALĂ

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Director : D. Mărgineanu.

Zălau
Anul XIV.
No. 10.

CUPRINSUL:

- V. Gr. Pupăză: Educația religioasă — — — 381
N. I. Constantin: Valoarea educativă a șezătorilor 387

PAGINA STRĂJERILOR:

- Ridicarea Pavilionului Național
în comuna Curtuiușeni — — 391
Cuvântare ținută de revizorul-șef
D. Ilea, cu ocazia ridicării Pa-
vilionului Național al școlii
No. 1, Zălau — — — — 392
Un comunicat al „Asoc. Gen. a
Profesorilor Secundari” — — 394

PAGINA MEDICALĂ:

- Dr. Gh. Codner: Câteva considerațiuni asupra
problemei prostituției și a mijloa-
celor profilactice antivenerice 395

PAGINA FOLKLORULUI:

- Traian Cionfi: Pipăruș Petruș (poveste) — — 400

LITERATURĂ:

- Petru Șoituș: Icoană — — — — — 412
Gh. Hobjilă: Poveste cu Moș Crăciun — 413
Iosif Naghiu: Nașterea Domnului — — — 416

PAGINA ASOCIAȚIEI:

- Ioan Cleja: Datoria profesională — — 418
Proces-verbal — — — — 422

CRONICĂ- INFORMAȚIUNI: 425

*Intocmirea orarelor. — Apel. — Recomandarea cuiburilor
din lut ars. Examenul de diferență de 7 clase primare. —
Elevii particulari. — Școala normală de gospodărie. —
Necrolog. — Deces. — Serviciul Gazetelor.*

CĂRȚI: 428

- Const. Georgiadi: Metode de studiu în psihologia copi-
lului. — G. M. Vlădescu: Gol, (roman). — Reviste și ziare.
Buletinul Revizoratului Școlar — — — — 434

ȘCOALA NOASTRĂ

Revistă lunară de educație-cultură profesională și afirmare națională

EDUCAȚIA RELIGIOASĂ

Sa petrecut, nu de multă vreme, un fapt interesant în rândurile învățătorilor din acest colț al țării, fapt care a fost luat prea puțin, cred, în considerație de opinia publică și sancționat prea «oficial» de forurile superioare. Este vorba de un învățător care a înțeles să se sustragă dela orice datorie de ordin religios-național cerută de cariera sa, lăsându-se din convingere (!) târfit de valurile turburi ale sectarismului surpător de viață creștinească-națională.

Răsfoind dosarele cu ordinele date în ultimii ani de autoritățile conducătoare ale învățământului primar, observăm că cele referitoare la «obligățiile religioase ale învățătorilor» sunt destul de numeroase. Aceasta nu înseamnă altceva decât că există o anumită stare de fapt care trebuie înlăturată prin constrângere chiar.

Iată lucruri cari mi se par destul de semnificative. Că un învățător a ajuns să ia atitudini de tagma celei amintită mai sus; că ordinele superiorilor pentru o aceeași chestiune se repetă des, nu e tocmai lipsit de importanță. În afară de aceste, suntem împinși a trage concluzii generale: învățătorii neglijează educația religioasă a elevilor. Mai mult: nici obligațiile legale nu sunt îndeplinite măcar. Natural o stare generală analoagă cazului citat nu avem. Nu-i mai puțin adevărat însă că indiferentismul, față de cerințele unei educații religioase a copilului precum și de obligațiile personale — în calitate de învățător — față de biserică, se cam întâlnește des în școala noastră primară. Să trecem spre forme de educație care admit aceasta? Nu cred. Socotesc în tot cazul că numai superioare nu pot fi — și cu atât mai puțin potrivit căilor de viață ale neamului nostru. Incât e evident din capul

locului: o lipsă în acțiunea de educație a școlii primare. Pentru acest motiv am găsit că e nimerit să examinăm în câteva din aspectele ei problema educației religioase, subliniind puncte cari merită o deosebită atenție.

Dela început însă trebuie să înlăturăm o eventuală întâmplare — de sigur simplă dar pusă totuși de o anumită înțelegere a lucrurilor. Unii confundă educația cu instrucția și reduc educația la instrucție. Acestor herbartiani întârziși li s'ar părea că educația religioasă revine preotului care «catehizează» pe elevi. Nimic de zis: aportul preotului este destul de mare în această privință — bine înțeles în măsura în care el caută să educe pe școlari nu pur și simplu să-i instruiască. Dar atâta-i prea puțin dacă avem în vedere întinderea întregii programe de învățământ; material, preotul rămâne scurt timp între elevi. Și aceasta apare cu atât mai evident cu cât notăm că e greșită o atare concepție. Religia nu poate fi redusă la un simplu obiect de învățământ iar educația religioasă limitată în cadrele acestui obiect. Religia trebuie să fie luată ca un principiu de educație — cum spune dl. Antonescu — nu ca un obiect de studiu. Și e necesar ca acest principiu să însoțească întreg programul de învățământ din moment ce se urmărește o educație integrală. Revenim, cu alte cuvinte, la înaltul scop fixat educației de către strălucitul pedagog Pestalozzi: dezvoltarea armonică a individului pe bază de iubire și credință, scop care va rămâne pururi măreț câtă vreme omul se va strădui să dea o înfățișare superioară vieții sale.

În consecință, socotim nepotrivită o astfel de întâmplare.

Se poate ridica însă și o a doua, cu o poziție mai temeinică și mai serioasă la prima vedere. E suficientă, ar spune ea, o desăvârșită educație morală-positivă pentru a face din om o ființă superioară și folositoare — dacă vrei — societății. Pentru ce mai complicați lucrurile cu o morală — și educație — religioasă? La ce bun să mai pui pe om unor lumi atât de imprecise în fața rațiunii noastre. Lasă-l aici pe pământ în lumea și viața pe care o trăește efectiv. Într'un cuvânt: educația adusă de morala pozitivă-științifică ar fi în deajuns desăvârșirii omului. Și ca atare e destul să rămâi în sfera descoperită empiric de toate obiectele de învățământ, fără a mai fi nevoie de a introduce explicația religioasă; educativ vorbind: fără a mai insufla omului grija de

a nu lucra decât sub rigoarea unei porunci divine. În cazul acesta, însăși religia — limitată la un simplu obiect de învățământ — poate lipsi din propagandă. Indiferentismul pentru educația religioasă ar fi compensat, după o asemenea concepție, printr'una morală accentuată.

Care e temeinicia unei astfel de poziții — luată de sigur de persoane convinse serios de aceste idei ?

Consecința cea mai gravă rezultată de aici e înlăturarea religiei din viața omenirii — lucru imposibil. Mai întâiu că istoria nu relevă nici un popor fără religie. Dela primele li căriri ale inteligenței, omul s'a manifestat ca ființă religioasă. El a simțit totdeauna — cum spune Boutroux — nevoia de a se depăși ca pământean, de a se lega de lumi cerești ; s'a întrebat cu stăruință despre viața viitoare, împins de mulțori de însăși micimea și imperfecțiunea vieții pământene. În dorința de se ridica spre perfecțiune, omul a căutat mereu sprijinul unei ființe superioare, ființă pe care nu o poate găsi în această lume ; chiar dacă societatea i-ar fi prezentat o sinteză a tuturor perfecțiunilor omenești, aceasta nu ar fi fost decât tot relativă. Există o categorie de oameni în care trebuința religioasă e adormită uneori : mijlocii — din toate punctele de vedere. Cei simpli și cei culți cu adevărat au fost în toate timpurile adânc credincioși. Numai semidoctul e un indiferent religios.

O altă consecință ar fi înlocuirea moralei religioase prin cea pozitivă-științifică. Aceasta nu e decât o eroare a științifismului, pozitivismului și materialismului ce bântuia omenirea spre sfârșitul secolului trecut și începutul celui actual. E o eroare de vederi înguste și opace la ce e sublim, înălțător, cu adevărat entuziasmat în viață. Pe pământ omul nu găsește decât numai pământ și forme materiale relative. Asemenea e și cu morala pozitivă. Dacă ea tinde spre o perfecțiune absolută, aceasta nu o poate afla decât într'o lume de dincolo ; cu alte cuvinte religia i-o dă. Valoarea normelor morale e relativă câtă vreme ele nu primesc o sancțiune divină. Cât de mărețe devin virtuțile puse de ele când așezarea lor e de ordin dumnezeiesc ! Într'o asemenea ipostază se impun mai hotărît și respectul lor e mai mare — convins fiind că prin ele omul va ajunge într'adevăr desăvârșit. Această dependență a moralei pozitive de religie a fost precizată

foarte bine de Emil Boutroux : normele morale, virtuțile, etc. duc la religie — anume : la religia creștină (Morale et Religion).

În concluzie, la această de a doua întâmplare, subliniem : religia rămâne cea mai înaltă formă a culturii omenești ; rămâne izvorul de lumină pe a cărei rază ne putem ridica spre lumi mai bune. Morala pozitivă, în măsura în care și ea țintește aceasta, nu o poate îndeplini fără sprijinul religiei. Iată de ce educația religioasă nu poate fi înlocuită printr'o alta — ori de ce natură ar fi aceea ; mai mult : ea nu poate fi scoborită cu nimic mai prejos de alte forme educative ; ci trebuie să le încoroneze pe toate. Astfel va ajunge omul fericit.

* * *

Dacă rămâne lucru netăgăduit că e necesară intervenția educației religioase în viața omenească ; că omul trebuie deprins, cu alte cuvinte, a privi și lucra totul sub comanda-mentul credinței, urmează să ne întrebăm în ce constă această educație, când începe și în ce fel se poate realiza.

Definită scurt, educația religioasă constă în dezvoltarea sentimentului religios. Luată în cadrul strict al acestei definiții, ea ne spune prea puțin însă : căci sentimentul religios nu e decât organizarea trăirilor afective în jurul ideii de Dumnezeu. Vieța sufletească fiind o totalitate unitară, este imposibilă organizarea unei anumite funcțiuni fără repercusiuni asupra totului. Pentru această totalitate, simțirea, cunoștința și voința nu sunt decât simple atitudini. Încât aranjamente parțiale nici nu ne sunt permise în domeniul sufletesc. Iată de ce, realizată pe deplin, educația religioasă va trebui să urmărească organizarea întregii vieți în jurul ideii de Dumnezeu — respectiv în jurul credinței. La un om credincios pe deplin, știința, trăirile emotive și deprinderile de a lucra radiază toate în jurul credinței. Și numai din concursul tuturor acestor trei aspecte ale sufletului se naște religiozitatea. A te emoționa pur și simplu în fața măreței divine e prea puțin lucru după cum puțin e și a te convinge chiar ; numai adăogând și fapta lângă convingere și sentiment ești cu adevărat religios. Iată ce trebuie să țintească o educație religioasă integrală.

Inceputul educației religioase stă în funcție de dezvoltarea sufletească a copilului. Cronologic, e mai greu de fixat această

dată ; psihologic se poate spune însă că din moment ce copilul a ajuns să se intereseze viu de tot ce-l înconjoară — există cunoscuta perioadă a întrebărilor — e imposibil de-a nu educa religios. Primul raport, prin care copilul se compară pe sine — ca ființă mică și slabă — cu imensitatea lumii înconjurătoare în atot putințele ei, coincide cu prima licărire a religiozității. Ideea de Dumnezeu are la bază tocmai acest raport. Prezența-i această însemnătate, măreție, atot puternicie — așa cum a putut-o el s'o intuiască — sub punctul de vedere religios și ați pus cea dintâi și cea mai durabilă piatră la temelie credinței. Și la copil aceasta prinde prin chiar natura faptelor ; mai mult : fiind dintâiu material cu care umplem un gol deschis de curiozitatea caracteristică lui, el va rămâne influent puternic toată viața. Ori, cum tocmai în această perioadă începe școlaritatea, reiese clar că școala primară are chemarea de a se preocupa stăruitor de educația religioasă. Și nu ori cum ; ci conform modului în care am definit-o mai sus, accentuăm : prin întreg programul de învățământ.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

În privința factorilor și mijloacelor — desbătute destul de amănunțit în orice tratat de educație — nu stăruim aici. Subliniem însă : singură școala fără ajutorul familiei și bisericii nu poate săvârși lucrul pe deplin. O colaborare în acest sens e absolut necesară. Mai subliniem încă : puterea exemplului — nemărginita lui putere în fața copilului. E dezastruos pentru el să observe că între predica ținută de pe amvon sau sfatul dat dela catedră și viața de toate zilele a persoanelor respective e nepotriveală. Fărăma de convingere pe care și-a putut-o forma se spulberă cu totul, lăsându-l într'o critică contradicție. Când se cere învățătorului să conducă copiii la biserică, nu se are în vedere numai faptul că-i deprinde în acest sens — deprindere care nu echivalează totdeauna cu credința însăși ; ci exemplul faptei lui e totul aici. Iată de ce el ar trebui s'o facă nu dintr'o obligație și constrângere ci din convingere în puterea exemplului.

Se cuvine ca alături de aceste considerații generale ce le-am făcut în legătură cu educația religioasă să notăm și una specială. E cunoscut marele rol pe care l-a jucat biserica în viața neamului nostru ; într'atât încât istoria lui nu poate fi scrisă în afara ei. Și lucrul acesta nu apare fără sens : o

trăsătură caracteristică a naționalismului românesc este credința. Iată de ce și nota esențială a culturii românești — armonia — coincide cu cea mai de frunte virtute a creștinismului: dragostea (al cărei țel e toată armonia). Sunt neamuri care văd altfel realitatea. E de ajuns să ne gândim la înțelesul lui «Deutschland über alles»; numai creștinesc nu e. Poate așa se și explică tendința manifestată la Germani de a se reîntoarce la păgânismul lor primitiv — la Wotan.

Astfel, socotim că educația religioasă se impune în școala românească și dintr'un imperativ național. Cu atât mai vădit cu cât soarta ne-a rânduit de vecin un popor dușman credinței: cea dintâi piedică pe care a simțit-o în calea lui de distrugere a neamurilor.

Incheiem aceste discuții asupra educației religioase a căror concluzie e destul de evidentă. Școala primară trebuie să se intereseze în de aproape de creșterea creștinească a elevului. Întreg programul ei de învățământ și educație să fie dominat de spiritul înalt al credinței; religia e un principiu educativ nu obiect de învățământ. Învățătorul român are datoria de a fi religios; indiferent de credințele sale personale — dacă înțelege (!) să aibă asemenea credințe — însăși cariera îl obligă la aceasta. Religiozitatea să fie o notă a personalității sale, notă manifestată nu oricum ci așa cum o cere copilul: aproape și de mintea și de fapta lui. Astfel cere o educație integrală și națională în același timp.

Stârciu, la 15 Noemvrie 1937.

V. Gr. Pupăză.

VALOAREA EDUCATIVĂ A ȘEZĂTORILOR

Este în firea omului ca seara, înainte de odihnă, să se smulgă puțin din grijile vieții și să se așeze «la taifas». Acum el își dă drum gândului și împărtășește tovarășilor săi din cele petrecute sau auzite în timpul zilei.

Cei mai înzestrați dau frâu liber imaginației creind fel de fel de întâmplări, de snoave și de povești. Așa s'au format șezătorile: din nevoia de a mai uita din cele griji și din trebuința pe care o simte sufletul de a se dăruii semenului său, povestind sau ascultând graiul și înțelepciunea vremurilor. Fiind deci ceva natural, șezătorile alcătuiesc un bun comun al omenirii și ele se întâlnesc, în un fel sau altul, la toate popoarele.

La poporul nostru, din cauza așezării sale geografice și a împrejurărilor istorice în care a fost silit să-și ducă viața, șezătorile au luat o dezvoltare deosebită. Așezat în drumurile de năvălire a popoarelor barbare, elementul daco-roman, nu în destul de încheșat spre a putea rezista, s'a retras din calea puhoiului năvălitor și vremelnică așezare și-a făcut în creerul munților. Aici, ocrotiți și înfrățiți cu elementele naturii, la chemarea duiosă a lemnului de fag, transformat în toacă, se adunau, în ora târzie a serii, prin poenele codrilor și, strânși în jurul focului, sub conducerea unuia dintre cei mai bătrâni, își făceau rugăciunile și-și mărturiseau nădejtile. Apoi își povestea întâmplările și necazurile zilei, iar cei mai îndrăsneți, povestind isprăvile și luptele lor, aduceau vești despre cele de acasă.

Iară schimbându-se mai târziu crugul vremii și venind vremuri mai liniștite, s'au întors ai noștri la vetrele lor. Clipele și farmecul șezătorilor nu l'au putut uita, căci intrase în firea lor și astfel s'a continuat, peste veacuri, aceste adunări ale obștei, care pot fi socotite prima școală a conștiinței și a solidarității românești.

Domnilor,

În epoca desvoltării noastre s'a făcut o mare și neiertată greșeală, introducându-se reforme și îndrumări care nu se potriveau cu duhul, cu firea și cu tradițiile noastre. Funcțiunile sociale ca și valorile educative ale șezătorilor au fost nesocotite și an început să se organizeze, chiar de către conducătorii satelor «complectul», «serate dansante» și «baluri», înlocuindu-se sârba, hora, chindia și bătuta noastră cu polka, mazurka și valsul, jocuri străine și cu totul nepotrivite temperamentului săteanului român. Și împotriva poveștilor și a snoavelor populare s'a făcut aceeași greșală, sătenii n'au mai fost chemați la șezătoare, ci la întruniri, la «cercuri culturale», care adesea omoară acea «foame a sufletului» ce se simte la șezători. Ce duh sănătos, ce voie bună de a primi frumusețile spirituale, câtă viață se observa la șezători și câtă plictiseală, ce lipsă de suflet și de interes la aceste întruniri în care ne luăm poze de sfătuitori, de atotștiutori, de aspri muștrători. E tot ce poate fi mai nepotrivit cu sufletul țaranului, căci el nu gustă și nu primește sfaturile și istorioarele cu morală precisă. S'a scris apoi pentru țărâtime zeci de volume. S'au umplut de ele sute de dulapuri pe la sate. Biblioteci, case de citire, au răsărit în toate satele. Cărțile însă au rămas cu foile netăiate și azi își așteaptă încă cititorii, care să le desmormânteze din praful rafturilor.

Explicarea acestei înfrângerii stă în aceea că mișcarea aceasta culturală s'a pornit prin spirit de imitație și nu dela cunoașterea reală a psihologiei țaranului nostru. Există la țaranul nostru dorul de a ști, de a cunoaște, de a învăța. Țaranului însă nu-i place să citească direct ci e dispus să asculte pe alții citind și mai ales să-i asculte povestind.

Ei bine, pe această dispoziție, moștenită de a se împărtăși unii dela alții, intrând într'o comunitate de simțiri să asculte lucruri frumoase, pe această dispoziție — zic — trebuie să se întemeze străduințele noastre spre o repede îndreptare a săteanului către carte. Prin șezători se va ajunge și la bibliotecă.

Și încă ceva. Șezătorile, dacă sunt conduse cu băgare de seamă, pot fi transformate și astăzi ca și în trecut în adevărate școli de solidaritate națională. În adevăr, la șezătoare diferențele sociale dispar, clasele se apropie și se înfrățesc

sub vraja cântecelor, a povestirilor și a glumelor. Tânăr și bătrân, cărturarul și omul de muncă a brațelor, bogat și sărac, stau în același rând în jurul focului și iau parte egală la lucrul și petrecerea obștească. Cine a luat parte la astfel de șezători știe apoi ce neprețuit izvor de povestiri, de legende datini și amintiri sunt unii bătrâni ai satelor noastre. Aceștia însă nu-și desleagă limba decât numai în această înălțătoare atmosferă a șezătorilor. Prin aceste povestiri și legende legate de regiunea satului, de cercul lui, de natura și pământul lui, de trecutul și datinele lui, vom face ca sufletul ascultătorilor să se lipească și mai mult de sufletul pământului. Povestirile acestea rostite de cel mai meșter, de cel mai bătrân, în preajma focului, trezesc o atmosferă de simpatie și de apropiere sufletească între membrii comunității și măresc dragostea lor față de pământul pe care îl locuiesc. În felul acesta se pun bazele cele mai sănătoase educației naționale, căci «orice educație națională trebuie să înceapă cu locul natal». Din această iubire față de locul natal au ieșit pagini de o frumusețe rară, din pana măiastră a lui Moș Ion Creangă. «Dragu-mi era satul nostru cu ozana cea frumos curgătoare și limpede ca cristalul, în care se oglindește cu măhnire Cetatea-Neamțului de atâtea veacuri. Dragi-mi erau tata și mama, frații și surorile și băieții satului, tovarășii mei din copilărie. Asemenea dragi îmi erau șezătorile, clăcile, horele și toate petrecerile din sat, la care luam parte cu cea mai mare însuflețire».

Sunt încă și alte motive cari ridică șezătorile în deosebita noastră prețuire. Fiecare din cei care iau parte la șezătoare, vrea să-și aibă rândul lui, să spue și el ceva, o ghicitoare, o snoavă, o poveste, un cântec. Dar nu poate spune lucruri de mântuială, ci un lucru frumos, care să placă ascultătorilor, căci altfel repede îi vine mustrarea și i se arată greșala, prin răspunsuri ca acesta :

«Foaie verde bob năut

Asta, zău, nu ni-a plăcut».

În al doilea rând, adevărurile ce vor să fie date, se ascund totdeauna sub învelișul imaginilor, a comparațiilor și a diferitelor asemănări. Cel ce vrea să dea răspunsul, trebuie și el să-și dea drumul închipuirii, să prindă gândul celuiilalt și descoperindu-l să-l aducă în fața tuturor. În chipul acesta se-

zătoarea silește pe fiecare să-și controleze spusele, întinșând imaginația și dezvoltând spiritul critic și auto-controlul. Deasemenea prin glume, snoave, sau prin poveștile ce spun, se biciuesc relele, care bântue satul și se înconjoară de toată simpatia faptele bune și frumoase, iar prin glumele ce se spun, se crează o atmosferă de bună dispoziție, care recrează spiritul, risipește apăsarea gândurilor și face pe oameni mai voioși și mai dornici de viață.

În sfârșit, șezătorile pot fi folosite și într'un ordin mai înalt și străjeria va trebui să țină seama de aceasta. Se știe că sătenii noștri, dar mai ales sătencele, în timpul șezătorilor nu stau degeaba, ci și lucrează fiecare câte ceva. Când auziți pe vre'un bătrân strigând glumeț: «ia mai tăceți gura vă meargă», să știți că a observat de undeva dintr'un colț pe vre-unii care au uitat lucrul și se țin numai de vorbă. Folosind deci această dispoziție, șezătorile pot fi transformate în adevărate ateliere de lucru obșteșc pentru ajutorarea nevoiașilor din satele noastre. Câteva perechi de ciorapi, flaneluțe, cămăși sau rochițe pentru copiii orfani sau pentru cei lipsiți de mijloace se pot lucra foarte ușor în aceste ocazii. Materialul necesar s'ar putea dărui de fiecare participant la șezătoare, sau s'ar putea procura prin stolul de străjeri.

Iubiți ascultători,

Rânduitorii programului de lucru străjeresc înțelegând cât de adânc este sădită șezătoarea în firea și tradiția satului românesc, au avut cea mai frumoasă inspirație atunci când au hotărât printre mijloacele de luptă ale străjeriei și șezătoarea. Astfel se găsesc pe drumul tradiției și în simțământul sufletului românesc.

Dar iată, dragii mei, cuprins și eu de farmecul șezătorii, am uitat că mai sunt și alți camarazi ai mei, cari așteaptă ca să le dau și lor rândul.

Temându-mă deci să nu aud strigându-mi-se :

«Foaie verde de lalea

Mai las-o Sfinția Ta!»

Închei aceste bune prețuiri asupra șezătorilor dorind celor ce vor veni după mine frumoasă reușită, iar Domniilor Voastre Vă mulțumesc pentru ascultare.

S Ă N Ă T A T E !

Preot Nicolae I. Constantin

Profesor Liceul de băieți Brăila.

Cele de mai sus au fost citite de către autor, în calitate de elev-străjer al seriei XXXII la Centrul de Indrumare Straja Țării Breaza, la șezătoarea din 20 Iulie 1937.

RIDICAREA PAVILIONULUI NAȚIONAL IN COMUNA CURTUIUȘENI

In ziua de 31 Octombrie 1937 s'a ridicat cu tot fastul cunoscut pavilionului național în comuna de graniță, Curtuiușeni. Stolul școlii este condus de harnicul învățător Ioan Aciu, care a pregătit pe elevii străjeri pentru ceremonialul ridicării Pavilionului atât fizic cât și sufletește. Nu numai elevii străjeri, dar chiar și părinții lor, cari sub vitrejia timpurilor și a oprinderii naționale din trecut și-au pierdut limba, au declarat cu mare însuflețire că, deși nu știu românește, dar vreau să rămână Români și să-și crească copiii în dragostea de limbă românească, neam și de țară.

La acest ceremonial au participat elevii străjeri ai Stolului în număr de 305 toți complect echipați. Circa 700—800 de cetățeni din comuna Curtuiușeni și comunele învecinate cum și autoritățile comunale, bisericesti și reprezentanții autorităților din Valea lui Mihai sediul plasei, în frunte cu șef-judecătorul au participat la această solemnitate. Toți cei chemați s'au prezentat la datorie afară de dl Locot. Theodorescu Dumitru comandantul Plotonului 1/7 Gr. Pază din comuna Curtuiușeni, aparținând Reg-tului 7 Grăniceri din Baia-Mare. Lipsa reprezentantului Armatei a fost observată de toți cei prezenți. Au luat parte și străjerii împreună cu comandanții lor dela Stolurile din Valea lui Mihai, Andrid și Vășad. Autoritățile școlare au fost reprezentate prin dl D. Mărgineanu Inspector al învățământului primar însoțit de revizorii de control A Creșpai, A. Sabău și Șt. Șestac.

Programul s'a început cu celebrarea sfintei Liturghii în Biserica Unită Română, a continuat cu Te-Deumul, sfințirea Drapelului și a catargului, festivalul ridicării Pavilionului național și investirea străjerilor prin Comandantul Legiunei.

Au vorbit, dl Ioan Aciu despre importanța străjeriei în școala primară. Dl inspector D. Mărgineanu despre străjerie, care este o nouă școală în viața neamului românesc, salută învățătorimea, care s'a supus ordinului de chemare în străjerie ca cei dintâi pivoți ai ei, îndrumă pe comandanții străjeri să activeze în străjerie cu tot dragul și devotamentul și prin a-

ceasta vor da ascultare îndemnelor venite din partea Marelui Străjer prin glasul celui mai distins dintre Miniștrii, care este dl Dr. C. Angheliescu. Mulțimea ovaționează pe M. S. Regele și pe dl Ministru al Educației Naționale Dr. C. Angheliescu.

Comandantul Legiunii vorbește despre Drapel și cultul Drapelului, dă directive tinerelor vlăstare pentru a-și însuși limba maternă de care au fost jefuiți în decursul timpurilor vitrege. Mulțumește dlui Comandant al Stolului dl Ioan Aciu pentru activitatea depusă în străjerie și îl clasifică cu: Foarte bine.

Mulțumește tuturor membrilor din corpul didactic dela această școală pentru concursul dat, apoi tuturor Comandanților dela Stolurile învecinate, străjerilor și publicului asistent.

Se expediază telegrame omagiale M. S. Regelui Carol al II-lea, dlui Comandant al Străjii Țării T. Sidorovici și dlui Comandant al Falangei Străjerilor Dr. Șt. Șoimescu. După aceasta urmează festivalul șezătorii străjerești.

BCU Cluj /  Library Cluj

Cuvântare ținută de revizorul-șef Dumitru Ilea,
comandant străjer, cu ocazia ridicării Pavilionului Național
de către străjerii școlii Nr. 1, Zălau în ziua de 21 Nov. 1937

IUBIȚI STRĂJERI !

Ziua de azi rămâne cea mai strălucită zi din viața voastră străjerească, astăzi ați executat cel mai important punct din programul străjeresc: ridicarea Pavilionului Național și înălțarea Drapelului Țării. De azi înainte acest catarg cu drapelul în vârful său, va demonstra tuturor că locul pe care s'a ridicat a fost, este și va fi pământ românesc.

Deodată cu această dragoste ce o manifestăm azi, se cade să aduc mulțumirile mele Corpului Didactic dela școala primară Nr. 1, băeți și fete, care a răspuns la chemarea Comandamentului, organizând străjeria pe lângă această școală, îndeosebi exprim laudă și recunoștință d-nei comandante Emilia Truțașiu, care prin muncă și devotament și-a îndeplinit așa de frumos rolul de comandantă a străjerilor dela această școală.

Iubiți străjeri, nimic în lume nu ne poate mișca mai mult și niciodată sufletele noastre nu pot simți o mai mare bucurie

și inimile noastre nu bat cu mai multă putere, decât atunci când privim culorile Țării, Drapelul Național, da, căci ne gândim la Țară și Rege. Ați văzut cât de maiestos a fost înălțat drapelul și cu câtă credință, în același timp, s'a cântat Imnul Național. Intreg românismul adunat astăzi aci a simțit trecând prin sufletul și inima sa fiorul unei credințe, fiorul credinței ce ne zgudue întreagă ființa noastră de român. Este fiorul care a trecut prin sufletele străbunilor noștri, a Voivozilor, a lui Ștefan cel Mare, care în fruntea plăeșilor săi a apărat pământul Moldovei și credința creștină. Este credința sălășluită în pieptul marelui și viteazului Mihai, care nu numai că a fost cel mai înverșunat apărător al creștinismului, dar acum sunt 337 de ani a trecut Carpații învingând cerbicia grofilor Unguri și înălțând drapelul oștirilor sale pe movila dela Guruslău. Este cea ce simțim noi astăzi, toată dragostea sufletului nostru manifestată față de acest pământ Dumnezeuesc, România și Regele ei înțelept, marele nostru Străjer și Comandant M. Sa Regele Carol al II-lea.

V'ați dat voi seama, iubiți străjeri, de ce stimăm noi, cu atâta sfințenie drapelul, v'ați gândit voi ce semnificație au culorile lui? Drapelul este simbolul Țării, el este icoana României și pe cum ne închinăm icoanei lui Hristos, așa se cade să ne plecăm cu smerenie și venerație în fața lui. Din culorile lui se desprinde toată viața neamului nostru și tot pământul locuit de români, cu toate frumusețile și bogățiile lui.

Priviți la *roșul* ca sângele, culoare sfântă și frumoasă în care se vede ca și 'ntr'o oglindă tot trecutul nostru, toată obida, toate lacrimile vărsate și strigătele de durere ale străbunilor noștri, dar în același timp și toată strădania unui popor subjugat pentru dreptul la viață și libertate, toate luptele și toate învingerile. Roșul ne spune de sângele vărsat pentru dreptate și libertate, sângele vărsat pentru independență și întregire. El ne aduce aminte că țara asta s'a întregit și pământul românesc s'a răscumpărat cu sângele eroilor noștri, al celor 800.000 soldați. *Galbenul* reprezintă pământul românesc cu holdele sale, cu secerătorii, cu cântecele, cu doinele, cu jocurile, cu satele noastre și cu toate obiceiurile moștenite, cu primăverile cu verdeață, cu câmpul înflorit, că pădurile înfrunzite, cu păraiele ce curg șopotind, cu cântecul păsărilor și cu toate bogățiile și frumusețile lui. Și ce frumos îi șade galbe-

nului lângă roșu, par'că ar spune: după suferință și jertfă de sânge, pământ bogat și liber.

Albastru, alături cu roșul și galbenul, pare că ar fi ocrotitorul celor două culori. Așa după cum Dumnezeu a ocrotit pe români poporul său, pentru credința lui, pentru jertfele aduse și mai ales pentru eroismul său, a întins peste pământul românesc dela Nistru până la Tisa, dela Mare la Carpați cel mai senin, cel mai frumos și mai dumnezeesc cer — este albastrul cerului românesc.

Să ne iubim drapelul și să-l cinstim, căci cinstindu-l și iubindu-l ne cinstim Țara, Neamul și Regele.

Datoria noastră de Străjeri, pe lângă celelalte îndatoriri mai este și propagarea dragostei față de Drapel. Să dea Dumnezeu, ca atunci când Țara și Regele va cere, să fiți vrednici de numele de străjer, să știți purta și înălța Drapelul românesc așa cum a fost purtat de soldații noștri în toate războaiele.

Iar acum gândurile noastre să se îndrepte până la Tronul Țării, la Majestatea Sa Regele Nostru și să-i dorim viață și Sănătate.



UN COMUNICAT

al »Asociației Generale a Profesorilor Secundari«
în chestiunea străjeriei.

Fajă cu legea din 8 Octombrie 1937, prin care O.E.T.R. a fost desființat și înlocuit cu «Straja Țării», urmând ca acum la această fază nouă a instituției tineretului «Asociația Generală a Profesorilor Secundari din România» să-și fixeze definitiv pozițiunea ei;

Luând în cercetare revendicările făcute de noi cu prilejul ședințelor Consiliului general din 25—26 Octombrie 1936 și ale adunării generale anuale dela Cernăuți din 11 Septembrie 1937;

Observând că, prin întreaga sa dezvoltare, această instituție — «Straja Țării» — și-a lămurit pe deplin rostul pe care la începuturile sale, din puținele informațiuni ce am avut nu-l cunoaștem pe deantregul;

Considerând că întreaga noastră acțiune din trecut era motivată de o atitudine de rezervă, pe care socoteam că ne-o dicta prudența asupra unor eventuale confuzii ce se puteau naște, între acțiunea educativă a Oficiului și cea la care e chemat profesorul prin menirea lui în organismul școlii ;

Declarăm astăzi, când stau mărturie și realizările sale de fapt și normele doctrinare inițiate, ca și adevărul deplin al tuturor membrilor corpului didactic secundar la străjerie, așa cum e concepută, legiferată și condusă, că aderăm cu totul la mișcare, gasind imperios necesară această instituțiune, în folosul și al școlii și al operei generale de constructivism național.

Nelămuririle noastre dovedindu-se azi complet neînțelese, Comitetul își ia sarcina de a întreprinde, pe toate căile, o acțiune pozitivă de lămurire a corpului didactic secundar, față cu această instituțiune ce răspunde în cele mai ferice condiții imperativului vremii.

* * *

Ce răspuns vor da acestui comunicat categoric unii politicieni de mare calibru, cari în cuvântările lor de programe politice ironizează această instituție și atentează la desființarea ei pentru pregătirea haosului spre comunism. (Nota Red.)

PAGINA MEDICALĂ

Câteva considerațiuni asupra problemei prostituției și a mijloacelor profilactice antivenerice

Persistă din nenorocire și azi în Europa curentul medico-social al aboluționismului în sensul desființării caselor de desfrâu pe considerente că: «Bolile venerice sunt o pedeapsă bine meritată de Dumnezeu pentru cei cari păcătuiesc și deci cei în cauză merită pe deplin să-și ispășească păcatul lor, suportând întregul cortegiu dezastruos ale complicațiunilor sifilisului și a blenarogiei. Nu ne miră că un astfel de curent a putut să ia naștere în mediul puritan al Angliei, dar e surprinzător cum și-a găsit repede atâția aderenți fanatici și în alte țări. Dar bunul simț practic al oamenilor de știință a

reacționat prompt în contra sistemului propus, reclamând în mod energic menținerea caselor de toleranță ca un «rău necesar», bine înțeles, încadrate în anumite regulamente medico-polițienești.

Lupta între curentul, aboluționist și cel de regulamentate s'a desfășurat în mai multe congrese medico-juridice fără a ajunge la vre-un compromis sau soluție. Fiecare țară a adaptat sistemul pe care guvernării respectivei l-au găsit mai potrivit țării lor.

Curentul aboluționist a găsit o primire nespus de favorabilă la conducătorii mișcării de emanciparea femeii, cari îl apără cu tot focul din considerațiuni pur umanitariste și anume zic ei, că casele de toleranță sunt instituțiuni medievale de sclavie, unde femeia e exploatată în mod barbar, fiind obligată să-și vândă trupul în beneficiul exploatatorului ei. Legiuitorul nostru are aerul de a fi rezolvat această problemă și anume art. 297 din Legea Sanitară e categoric: Casele de prostituție precum și ori ce stabilimente sau localuri unde se practică prostituție cu femei găzduite sau frecventând atari localuri, sunt cu desăvârșire interzise. Toate stabilimentele, intrând în aceasta categorie, aflate în momentul promulgării legii de față, sunt desființate. Contravenienții la dispoziția de mai sus, precum și cei cari exploatează sub ori ce formă femeile practicând prostituție, vor fi pedepsiți cu amenda de 5.000—100.000 Lei, iar în caz de recidivă cu închisoare până la 6 luni.

Astfel glăsuiește ultima redactare a Legii Sanitare. S'ar părea că legiuitorul a fost genial, rezolvând prin câteva rânduri această uriașă și atât de delicată chestiune. Dar cât de departe suntem de roadele așteptate din aplicarea articolului amintit. E drept că art. 297 a desființat (așa cel puțin se susține) casele de prostituție, dar n'a desființat nici prostituția, nici pericolul legat de existența ei. Dimpotrivă, datele statistice arată o înmulțire a bolnavilor de sifilis și de blenarogic.

Nu este pentru nimeni un secret, că prostituatele mișună și azi pe toate trotuarele orașelor și nu este târgușor cât de mic, unde la hotel sau cafenea, pe lângă o turcească sau un șpriț, să nu poți comanda pe chelneriță. casieriță sau madama anume angajate în acest scop. Aceasta este realitatea, prostituția există de când e lumea, există azi într'o proporție foarte

mare și se va stinge numai odată cu stingerea neamului omenesc. Trebuie să recunoaștem că, cu desființarea oficială a caselor de toleranță, feministele au câștigat ceva în principiu: anume prostituatele din orașe numai sunt angajatele unui patron, care le exploatează într-o semi-sclavie, ci sunt (așa se zice) stăpâne absolute ale trupului lor. Ne atacă pe trotuare ne duc într-o cameră mobilată, închiriată de ele și întreg beneficiul amorului este exclusiv al lor. Organele sanitare și polițienești nu sunt îndreptățite de a opri pe prostituată din trotuar să practice meseria ei, deoarece ea nu face parte dintr'un stabiliment prohibit de Lege, ci este stăpână absolută a trupului ei, îl poate dărui, îl poate vinde când vrea și cum vrea. Deci trăiască «libertatea individuală», deviza mult râvnită de feminisți.

Dacă conducătorii emancipării femeilor își fac un titlu de glorie de rezultatele obținute, îi lăsăm să se bucure în toată voia lor, iar noi medicii putem constata, că situația boalelor venerice e azi mai dezastruoasă ca înainte. În timp ce înainte controlul medical al prostituatelor angajate la stabilimente — ori cât de defectuos a funcționat — totuși a existat cel puțin, azi acest control este și mai greu de închipuit. Patronii acestor instituții mizerabile, ori cum au fost lipsiți de scrupule, de onestitate și omenie, cât de depravați au fost, totuși din puțină frică de o parte și din interes de altă parte de a nu pierde clienții, trimitea pe femei odată la câteva zile la vizita medicală, îndrumând pe cele bolnave la spital. Patronul n'are interes să exploateze o bolnavă, deoarece își vede veniturile micșorate. Azi prostituatele — libere și independente fiind — înbolnăvinduse, ar trebui să fie de o onestitate și conștiințiozitate ingerească. să nu primească clienți, deoarece își vede pâinea amenințată.

Noi medicii, cel puțin o bună parte din noi, susținem necesitatea reglementării prostituției în anumite stabilimente, luând cele mai energice măsuri pentru controlul lor. La obiecțiunea feministelor, cum eu un medic, un intelectual, î-mi pot permite a susține astfel de «aberațiuni», ca o ființă omenescă să fie ținută închisă ca un taur (rolurile sunt aici inversate) fiind gata ori când la porunca stăpânului să servească de plăcere clientului, ceace ar fi un adevărat atentat la libertatea individuală, răspund categoric următoarele: Nimeni

n'a forțat pe femei să se angajeze la o astfel de casă, nici nu vreau să discut motivele cari le-au dus acolo — fie din mizerie, fie din depravarea lor, sau din cauza unei nenorociri familiare — este rolul sociologilor și ale feministelor de a găsi mijloace preventive să nu ajungă acolo. Eu ca medic constat pur și simplu faptul că femeia să ocupe cu prostituția, deci se îngrijesc de urmările situațiunii în care ea a ajuns ca un pericol pentru societate. Înțeleg, și numai astfel înțeleg libertatea individuală, că fiecare e stăpânul trupului și a acțiunii până nu atentează și nu ating interesele altor ființe. Femeia, bărbat cu minte în cap își poate desfigura propriul trup, pot face cu el ce vor, fiecare se poate închide în casa lui și să urle până i-ar plesni coardele vocale, numai să nu deranjeza pe vecini, iarăși e treaba lor, dar aceasta libertate individuală își are limitele ei, anume trebuie să fie îngrădită acolo, cum am mai spus, unde vine în atingere și în paguba altora.

Dacă o femeie practică prostituția și e bolnavă, dar din promiscuitatea, intunecul sau rea credință nu vrea să se trateze, pândindu-ne pe trotuare să ne infecteze, eu ca medic sunt dator cu forța publică s'o chem la realitate și s'o internez la un Spital de boli venerice, împiedecându-o de a mai practica meseria până la vindecare. Și acest control, am mai multe șanse și posibilitate să-l fac în casele anume destinate și dinainte cunoscute, decât în camerele mobilate clandestine.

Știu că mi se va obiecta încă ceva și anume, de ce mă ocup atâta de prostituate și nu fac mai bine educația bărbaților, sfătuindu-i să se abțină de a merge la femei, pentru a nu cădea pradă boalelor venerice. Aș face desigur și aceasta dar aici n'am ebsolut nici o șansă de reușită. Instinctul sexual are o putere atât de formidabilă, încât la un procent infinit de mic l-am putea înfrâna, la restul lumii, ori ce încercare ar fi înzadar. Așa a lăsat Dumnezeu acest lucru și cu nici o putere din lume nu-l poți desrădăcina. În schimb la bărbați vom face profilaxia individuală ale boalelor venerice, învățându-i ce măsuri să ia pentru a nu se îmbolnăvi.

Ori cum ar fi pentru mine delicată situația de a veni la o revistă culturală a d-lor învățători cu astfel de sfaturi, voi face totuși acest lucru, pentru că sunt convins că fac o operă utilă. Puțin din d-nii învățători se adresează din când

în când literaturii medicale, deci ar fi păcat să lăsăm pe cei tineri și neștiutori ca venind în sat, să cadă victime ignoranței lor sexuale. Afară de aceasta, învățătorul cunoscând mai bine chestiunea, va putea îndruma și pe alții pe calea acestei profilaxii antivenerice. Ca medic știu că unde am un abces de deschis, pun mâna pe bisturiu și nu mai recurg la «sânge de șapte frați», la «unsoare de taur turbat» sau la alte similare din cele descrise de dl I. Meseșianu (eventual sub acest sinonim) într'un articol din «Școala Noastră». Așa și aici în loc de a ocoli problema, vreau s'o atac în plin, deschizând ochii celor tineri și naivi.

Tânărul intelectual venind în sat crede că aici n'are de ce să se teamă, toată lumea ar fi curată, deci își poate face de cap la prima ocazie. Trebuie să-i spun, că în sate prostituția nu se practică ca în orașe, femeile în majoritatea lor covârșitoare sunt de o cinste exemplară și toate insistențele se vor sfărma ca de un zid de piatră, obraznicul mai având șanse de a primi o corecție bine meritată din partea soțului sau fratelui femeii respective. Dar în fiecare sat se vor găsi întotdeauna 2—3 femei depravate, cari fără nici o remunerație stau gata să servească de plăcere celui proaspăt sosit. Tânărul va cădea repede victima acestui amor, deoarece prin femeia aceia au trecut mulți, fiecare lăsându-i ceva din propria boală, alții primind dela ea «decorația amorului» ca un semn necontestat al maturității.

În cei 10 ani de când funcționez în Chechiș, am avut de tratat destule cazuri în felul amintit mai sus. La întrebarea mea, Domnule, de ce n'ai luat ceva măsuri de prevenire, mi-se răspundea aproape întotdeauna: «Domnule Doctor, eu am crezut-o curată, de unde să știu că și în sate sunt cu boli venerice, afară de aceasta nici ideie n'am avut ce să fac să nu mă înbolnăvesc». Cu riscul de a mă repeta, zic iarăși, că datoria noastră ar fi să înfrânăm pe cât se poate mai mult pornirile sexuale extraconjugale prin mijloace educative, iar acolo, unde cu toate recomandările noastre, instinctul va ieși biruitor asupra rațiunii, reclamând drepturile sale, suntem obligați a veni în ajutor celor în cauză, punându-le la îndemână mijloace profilactice antivenerice.

Scopul propriu zis al acestui articol a fost să ajung acolo unde am ajuns — la profilaxia individuală a bolilor ve-

nerice — iar dacă l-am lungit peste măsură cu mai multe considerente medico-sociale, am făcut-o ca să nu încolțească cumva în creerul vre-unui cititor nici o clipă gândul, că prin aceste sfaturi profilactice, aș putea cotribui la lărgirea desfrâului. «Paza bună ferește primejdia rea» și cu acest proverb trec la sfaturi practice :

Ori ce raport extraconjugal trebuie socotit ca suspect. Contactul să fie făcut numai cu prezervativul. După contactul sexual urinăm, spălăm organele genitale cu apă caldă și săpun, ștergem cu un prosop. Introducem cu un instilator în canal uretral câteva picături de soluție Protargol 10% sau Nitrat de Argint 2%, care se reține 5 minute. După aceasta frecționăm glandul cu pomadă; Calomel, Lanolină, Vaselină în părți egale. Masurile aceste sunt foarte simple în executarea lor și atât de effine, că nu contează nici în bugetul cel mai umil.

Dr. Gh. I. Codner,
medicul circ. Chechiș.

PAGINA FOLKLORULUI

PIPĂRUȘ PETRUȘ

— POVESTE —

O fost odată niște oameni săraci și o avut o sută dă prunci, da' pruncii tăți o fost d'a gemene. Când o fost mai mărișori s'o dus dă slugă cu tății. La tăt pruncu' i-o fost plata mâncare și haine și on pui dă găscă. Numai la unu dintre ei, pă care-l chema Pipăruș Petruș, plata i-o fost on găscoiu. Dup' on an părinții lor o avut o sută dă găște. D'amu pruncii s'o înțeles să să bage dă slugi, câte păutr'on purcel. La anu' aduc fiecare câte o purcea, da' Pipăruș Pătruș aduce on măscuraș. Dup' acea în celalalt an s'o băgat tăt pruncu' dă slugă păutr'o vițe, numa' Pipăruș s'o băgat păntr'on tăuraș. Int'alt an s'o hotărît ei ca să să bage fiecare câte păntr'on mânz. Numa' Pipăruș s'o băgat păntr'on harmăsar.

Amu părinții lor aveau tăte bunătățile: turmă dă găște, turmă dă porci, ciurdă dă vaci și o stavă dă cai. Da' pruncii s'o făcut cu tății feciori mari, gata dă însurat. S'o hotărît ei să nu să insoare numa' atunci când or găsi înt'on loc o sută dă fete, născute d'odată, tăte d'a gemene ca și ei. Pânt'ace zăce

Pipăruș Petruș câtă tată-său că i-a face opinci dă fier și hotă dă oțal ca să să tăt ducă până unde a găsi o sută dă fete d'a gemene. Noa și dacă o fost gata opincile, tata lor și-o pus merinde în straiță și s'o arăduit la drum. S'o tăt dus, s'o tăt dus. Și când să întâlne cu oarecine, zice câtă el :

— Bună zua !

— Bună zua !

— Da' unde te duci, om bun ?

— Mă duc până unde oi găsi o sută dă fete gemene ca să le pețesc pântru feciorii mei.

Atunci cel ce-l auze să mira pă el, ba încă-l și suduie.

Odată ajunge el înt'on sat, cum ar fi aici în Supuru ista. Aici să întâlnește cu o muiere care meré după apă.

— Bună zua, om bun, zăce muierea câtă el.

— Bună zua, zăce omu'.

— Da' unde meri omule ?

— În pețite.

— Da' unde te duci în pețite ?

— Mă duc până unde oi găsi o sută dă fete d'a gemene ca să le pețesc pântru cei o sută dă feciori ai mei.

— Ei, că Dumnezo te-o adus, că tomna io am o sută dă fete d'a gemene și dămunt tăt aștept să le mărit. Și îl ie pă om și-l duce acasă. Și le pare bine lor și să veselesc. Apăi tătă fata așe cum era ie o făcut câte on joconel, — după mărime — și și-o scris numele pă el. După ce o hotărit zua nunții apoi omu' s'o'ntors acasă cu credințele. Ajunge el acasă și spune feciorilor că ce și cumu-i și pă când o pus zua nunții și le pare bine, Doamne, feciorilor că amu s'or putea însura și ei așe cum o vrut ei.

Când s'o apropiat zua nunții s'o gătat cu tății. Tăt fecioru avea câte on hinteu și doi cai zdraveni cu care voiau să-și aducă nevasta acasă. Da Pipăruș zăce : Io nu mă duc, numa căruța și pă cociș îl trimăt cu cai mei. Da' grijiți ce vă spui că să nu stați pă drum și hărăniți caii până aculu. Or, dacă-ți sta, și nu stați unde n'or vre caii mei să steie.

Dăp' ace pleacă la drum, drum după mirese, tăt horind și iuind.

Da' când ajung ei înt'o vreme, înt'on loc, ca și cum ar fi ici la Făgețal, unde era o fântână bună, să înțăleg ei ca să steie și să hărănească caii. Să opresc și dăsprind, apoi dau cu tății abrac la cai. Da' caii lui Pipăruș Petruș numă' tăt băteu cu picioarele în pământ și suflau pă nas că n'o vrut să steie. Nime nu s'o uitat însă la ei. Când is gata și vreau să plece mai departe, numai iaca, li să ridică înainte un zăd gros și mare până 'naltu' cerului. Amu ce să facă ? Cum să treacă păstă el ori pân el, că nu puteu.

Atunci să uită 'n sus și văd pă zăd on corb negru, care începe și zăce cătă ei: Numa' așe vă las să treceți mai 'nainte dacă mi-ți da mie nădejde voastă d'acasă! — Ți-o dăm, Ți-o dăm, zic ei, căci gândeau că-i trabă cătaua lor care-i era numele Nădejde. Atunci dint'odată n'o mai fost nimic înainté lor. Și zădu' gândei că s'o băgat în pământ, iară ei s'o dus mai departe. După ce o ajuns la casa mireșelor au făcut nuntă frumoasă și ș'o petrecut care mai dă care ș'apoi s'or dus acasă cu tății cu neveste cu tăt.

Cum ujong ei acasă, povestesc și lui Pipăruș Petruș ce li s'o întâmpat pă drum.

— Vai, măi, nenorociților, zice Pipăruș, da nu v'am spus că să nu stați pă drum unde n'or vré caii mei. Amu voi m'ați dat pă mine corbului, care-i Cănele Zmău.

Atunci Pipăruș Petruș s'o gătat dă drum și s'o dus cu muiere cu tăt până ce o ajuns la Cănele Zmău. Cum îl vede Zmăul, zăce:

— Noa, da vinit-ai Pipăruș Petruș?

— Am vinit Căne de Zmău.

— Bine c'ai vinit. Tu mi-i fi slugă până ți-i plini pedeapsa iară muierea ta o fi socăciță aici în casă la mine. Iaca aici îți dau în grijă pă sora me și pă maica me, da' așe să mi le dai cum ți-le dau. Înțales-ai? Omu-ești?

— Înțales, Căne Zmău. Om dă lucru-s și ți-l lucru, om dă drumu-s și mă duc.

La sora Zmăului îi era numele Lina Anghelina și cum l-o văzut pă Pipăruș Petruș, i-o fost drag.

Sara, zmăul îi dă poruncă lui Pipăruș Petruș:

— Vezi câmpurile cele?

— Le văd.

— Pă mâni să fie arate, sămânate, holdele coapte și săcerate iar mașinile să șuere și grăul să fie gata călcat așe că pă când m'oi scula și macini și să fie gata un țapou de colac din grăul cel nou ca să pociu prânzi din el.

Bietul Pipăruș Petruș ieșe afară supărat, dar Lina Anghelina cum îl vede îl întreabă că de ce-i supărat?

— Da' cum n'oiu fi, că uită-te ce lucru greu mi-o dat Cănele dă Zmău.

— Nu fi supărat nimic, dragul meu, numa' spune-mi lua-mi tu pă mine?

— Lua.

— Da mânca-om dint'on blid, be-om dint'on pahar și culcane-om înt'on pat?

— Nici om be dint'on pahar, nici om mânca dint'on blid, nici nu ne-om culca înt'on pat.

— D'apoi lua-mi-i tu Pipăruș Petruș pă mine ?

— Lua.

— Atunci lasă pe mine. Să duce ie și scoate un corn și suflă în el cât poate dă tare. Odată vin acolo atăța draci câtă frunză și iarbă și în frunte lor era Tartorul ăl mare, cu numele Anticrist. Da on drac vine mai târziu ca ceialalți.

— Da' tu pân'ce n'ai vinit d'odată cu iștelalți ?

— Că mă rog n'am putut vini mai iute că-s șchiop.

— Atunci o trăbuit să te-arăduști mai 'nainte ca ei, zice Lina Anghelina. Apăi le spune dracilor că ce au dă făcut. Și s'apucă dracii care încărău : unii ară, alții samănă alții seceră, alții mără la mori, alții fac pâne. Când-i dimineată mere Pipăruș la Cănele dă Zmău și-i spune că-s gata tâte așe cum o poruncit.

— Bine Pipăruș Petruș. Hai amu să-ți dau on pahar dă palincă și te du și te hodinește că știu că ești ustănit.

— Ustănit-u-s și nici pré.

— Apoi astară să -vii iară la mine la porunci.

Tată zua și-o petrecut Pipăruș Petruș jucând cărți cu Lina Anghelina sora zmăului. Sara din nou să duce la Zmău.

— Bună sara, Căne Zmău!

— Ș'ai noroc Pipăruș Petruș ! Da' vinit-ai la porunci ?

— Am vinit Căne dă Zmău.

— Iacă, vezi tu dealu' cela dă colo ? Pă mâni dimineată și fie săpat tăt, pus cu vie, iară strugurii copti și culeși, așe ca să mă trezăsc în cioroietul mustului. Omu-ești ca să-mi isprăvești ? Că dă nu unde-ți stau călcăiele aculu ți-a sta capu' !

— Am înțales. Om dă drumu-s și mă duc, om dă lucru-s și ți-l lucru.

Și să duce Pipăruș Petruș supărat drept la Lina Anghelina sora zmăului. Asta cum îl vede îl și întreabă :

— Pân'ce ești supărat Pipăruș Petruș ?

— Da' cum n'oiu fi supărat că uită-te ce lucru greu mi-o dat Cănele dă Zmău

— O nu te supăra dragul meu. Spune-mi numai lua-mi tu pă mine ?

— Lua.

— Be-om dint'on pahar, mânca-om dint'on blid și culcane-om înt'on pat ?

— Nici n'om mânca dint'on blid, nici n'om bea dint'on pahar, nici nu ne-om culca înt'on pat.

— Bine, da lua-mi-i tu pă mine ?

— Lua.

Lina Anghelina ie din nou cornu și suflă în el. Odată și vin tăți dracii dă față, cel șchiop mai 'nainte că s'o temut, și le spune sora zmăului că pă dimineată ce au să facă.

Dracii s'au apucat, care încătrău, la săpate pământul, la răsădite viță. C'on cuvânt, pă dimineața tăt lucru o' fost gata așé după poruncă, iară Pipăruș Petruș s'o dus la Cănele dă Zmău ca să-l cheame să ieie lucru în samă. Zmău vine și vede lucru da' nu zice nimic, ce numa' să miră cum l-o putut face Pipăruș Petruș așé dă bine că nu i-o putut afla nici o hibă.

— Bine Pipăruș Petruș, amu vină să-ți dau un păhar de pălincă și apoi du-te și te hodinește că știu că ești ustănit, iară astară vină la mine după porunci.

— Ustănit-u-s și nu pré.

Zmăul să duce în casă mănios că nu-l poate potopi pă Pipăruș Petruș ca să poată trăi bine cu muierea lui cu care s'o îndrăgit dă când o vinit la el, iară Pipăruș Petruș se duce la Lina Anghelina. Asta când îl vede îl cheamă să-și petreacă împreună până sara. Apoi câtă sară mere el iară după porunci la Zmău. Cum îl vede zmăul, zice:

— Ai vinit Pipăruș Petruș?

— Am vinit Căne dă Zmău.

Da Zmău, care vrea să-l piardă pe Pipăruș Petruș, îl pune la on lucru și mai greu:

— Amu-ți dau cele două iepe ale mele pă care nu m'am călărit de 15 ani, ca să le înveți a călări. Da' cum ți-le dau așé să mi-le dai înapoi, că de nu, unde-ți stau călcăiele ț'a sta capu'. Înțales-ai?

— Înțales.

— Omu-ești Pipăruș Petruș.

— Om dă lucru-s și ți-l lucru, om dă drumu-s și mă duc.

Și s'o luat Pipăruș Petruș și s'o dus d'acoale drept la Lina Anghelina. Da' când l-o văzut sora zmăului supărat, l-o întrebat:

— Pân' ce ești supărat, dragul meu?

— Cum să nu fiu supărat că uită-te ce lucru mi-o dat Zmău

— Ehei, zice Lina Anghelina, ale două iepe, una-s io și una-i maica. Da-ți spun amu ca să știi: Cându-i încăleca pă noi, să ne lovești dă tri ori cu căpăstru păstă cap și apui sui fără frică, te țane bine pă șauă și n'ai nici o grijă. Și apăi iapa care a da pară merăie pă nari și pă gură oi u fi io, iară maica a da pară roșie și pă nari și pă gură.

Când o fost sara, s'o dus Pipăruș Petruș la aștalău și o luat căpăstru și o lovit dă tri uări păstă cap pă iapa ce murgă, i-o pus șaua și s'o suit pă ie. Ei, dacă s'o apucat iapa și l-o dus și l-o dus așé ca vântu' până ce o încunjurat dă tri uări pământu, d'a roata și apui s'o întors și o băgat în aștalău. Dup'acé ie capăstru și o lovește dă tri uări pă iapa ce neagră, îi pune șaua, să sue pă ie și-i dă drumu. Hei, țucu-te, că să ie iapa și ți-l duce, și ți-l duce mănioasă pă Pipăruș Petruș cât pă sus, cât pă jos și nu-l lasă până ce încunjură dă 12 ori pământu' d-a roata.

Și numa' foc roșu țapa pă nari și pă gură dă firetecă. Când o fost mai pe urmă s'o fucut zua și s'o dus cu ie la aștalău. Pipăruș Petruș o învins.

Da' și vă spuiu că ce o gândit Zmău când i-o dat iepele. O gândit așe că o sora lui, o mama lui l-or prădădi pă Pipăruș Petruș uarecum și apui dac' a scăpa de el, o putea trăi cu muieré lui cumu-i place. Că iepele erau năzdrăvene și putea face orice. Da' numa' că Pipăruș Petruș o avut noroc cu sora zmăului care i-o spus că ce trabă și facă ca și scape, că i-o fost drag.

Dimineata vine Zmău' și vede că Pipăruș Petruș o isprăvit cu bine și aista lucru și dac'o văzut că oricum l-o prăbălit tăt nu l-o putut învinge, s'o hotărît și-l sloboadă.

Atunci mere Zmău în casă și-i aduce și muere afară. Muieré lui Pipăruș Petruș așe dă tare s'o fost îngrășată amu încât ave tri cercuri păstă pâncete ca și nu crape. Când o văzut iel, mere iute în oraș și cumpără on cuptor dă iagă, tăt înfocat. Și cum l-aduce, cuptoru' odată i-o ars pă amândoi, băsamă pân'co o fost dă vină și ie și zmău'.

Apui s'o luat și s'o dus Pipăruș Petruș, în drumu' lui că era slobod. Cum ajunge înt'on sat sămălește el că nici așe n'are la cine mere, da' mai bine ar fi dă s'ar băga dă slugă la uarice oameni buni. Aude că în satu' ala este o doamnă la care-i trabă slugă și să duce la ie.

— Bună zua doamnă!

— Ș'ai noroc om bun.

— Da trabă slugă doamnă?

— Trabă da, că tumna amu mi s'o dus.

— D'apui io hăpt d'ace am vinit ca și mă bag la d-ta.

— Da' cum te cheamă?

— Nu știu.

— D'apui de unde ești?

— Nu știu.

— Așe, cum te-oi băga dacă nu ști nici cine ești nici de unde ești?

— D'apui Doamnă, dă nu mi-oiu face lucru, nu mi-i plăti nimică dă ce ț-oiu lucra.

— Bine, da' ce plată ceri p'on an?

— Mâncare și 100 de lei.

Și să învoiește și Doamna și Pipăruș Petruș ca și rămâie dă slugă. Doamna avea o moșie pe care ori de câte ori o sămăna cu grâu, niciodată nu o pute secera, că tăt'dauna când era mai gata, viné uarecine și i-o păște. Orice o făcut n'o put prinde pe nime. Ș'amu era hăpt gata ca și să coacă. Atunci zice Pipăruș Petruș că a mere el să vadă ce-i cu holda la noapte. Stă el și

pândește și cum stă il apucă un somn dulce peste ochi, dar el nu să lasă. Cându-i coale păla miazănoapte numa' ce că aude nește țurgălituri ca dă niște lanțuri. Să duce și vede o stavă 'ntreagă dă cai. Iute sare pă unu dîn ei și-l prinde. Da' calu-i zice;

— Lasă-mă stăpâne și mă duc în treaba mea. Bagă-ți mai întâie mâna în ureche me ce dreaptă și scoate dă aculu on frău dă aramă și când Ț'a fi mai rău, uită-te la el și te gândește la mine, iară io viu îndată ori de unde oi u fi.

Așe și face Pipăruș Petruș, ie frău și lasă calu' să să ducă în traba lui.

Zua seceră holda și samână pământu' dă nou, iară Doamna s'o bucurat tare. Apui o sămănat pământu' dă nou. Când o fost păla coapte, Pipăruș Petruș s'o dus să o grijască păstă noapte. Int'o sară cum sta el, iară il apucă somnu', da tăt nu se lasă. Și atunci aude ceva țurgălituri și iute mere int'aculu și prinde o stavă dă cai dă argint și sare pă unu' care era mai 'nainte.

Da' zice calu': Lasă-mă, stăpâne, în treaba me că și io Ț-o fi de folos. Bagă mâna în ureche me ce dreaptă și scoate on frău dă argint iară când Ț-a fi dor dă mine scutură frău și io-i vini or dă unde oi fi.

Așe o și făcut. O scos frău' cel d'argint dîn ureche calului și l-o lăsat să să ducă iară holda o rămas nebântălită.

Zua seceră holda și o strânge cu mare bucurie iară după aceea o samână dîn nou. Când o fost aproape de coptu' grăului Pipăruș Petruș mere să o pândească și int'o noapte iară vine o stavă dă cai dă aur. El sare iute pă unu' și-l prinde. Da' calu' zice:

— Lasă-mă, stăpâne, slobod și mai bine bagă mâna în ureche me ce dreaptă și scoate d'aculu on frău dă aur și când Ț-a fi dor dă mine scutură-l c'apui io odată viu dă ori unde-o fi.

Așe și face și lasă calu' în pace și holda rămâne întreagă.

Amu după ce o săcerat și pă asta, mere la Doamna ca să-și ieie rămas bun dăla ie. Doamna o vrut și-l mai oprească da el nu s'o învoit nici cum. Atunci i-o plătit tri sute dă lei' și s'o dus în treaba lui.

Și s'o dus, și s'o tăt dus, cale lungă și 'mpărăție ca Dumnezo să ne Țaie, că cuvântu' dîn poveste înainte mult mai este. Cine a asculta bine a umbla, cine a dormi bine a dobândi.

Și cum mere iară-l apucă gându, că după ce să margă el acasă că nici așe n'are la cine, da mai bine ar fi dă s'ar mai băga dă slugă p'on picuț dă vreme.

Ajungând int'on sat aude că birău' da tunna n'are slugă. Să duce la el si zice:

— Bună zua jupâne birău!

— Ș'ai noroc, om bun.

— Da' n'ai lipsă d'on slugă că io vreu să mă bag la d-ta?

— Ba am. Da' cum te cheamă?

— Nu știu.

— Da' dă unde ești?

— Nu știu.

— D'apui ai oarece drepturi la tine?

— N'am nimică numa' hainele pă mine.

— Apui nu știu cum te-oi băga dă slugă dacă nu ști tu mă, că cine ești și dă unde ești și n'ai nici on drept. C'a râde tăt satu dă mine.

— D'apui mă rog, dă n'oi lucra cum să cade și dă nu mi-oi face io sârviciu meu bine apui nu-mi plăti nimică.

— Noa bine dară, să te văd, zice birău.

Atunci Pipăruș Petruș să duce în ocol și s'apucă dă trabă. Tătă zua nu sta 'n loc. Aduce apă, tăie lemne, hărăne marhăle și umbla ca ș'on priznel tăt șuierând, că încă-ți plăcē dă iel.

Odată, birău și cu birăița o fost chemați la o nuntă dă nănași mari. Când o plecat ei, zic cătă slugă că dacă ș'a găta lucru poate mere și iel să vază nunta.

— Apui, io nu mă duc nicări, zice Pipăruș Petruș, că nu știu io ce-s ale. N'am mai umblat io după ale lucruri pân' amu.

Dac'o mărs birău și cu birăița, s'apucă Pipăruș Petruș și scoate frău' cel dă aramă și-l scutură. Dint'odată și vine 'nainte lui hărmăsar' cel dă aramă:

-- Da' ce-i, scumpu' meu și dragu' meu stăpân?

— Uiti-te, să-mi dai on rând de haine tăt de aramă și să mă duci la nunta unde-i stăpănu' dacă m'oi îmbrăca cu iele.

Calu' i-o dat îndată hainele și el s'o îmbrăcat cu iele.

— D'amu, cum vrei să te duc, iute ca gându' ori lin ca vântu'?

— Du-mă ca gându' zice Pipăruș Petruș.

Și dint'odată o fost în ocolu' nunții. Da' nuntașii când l-o văzut așe frumos gătat o gândit că-i v'o arătare. L-o poftit și pă iel înlontru ca să-și petreacă. Da' așe era dă frumos că nănașa ce mare tăt la iel să uita. Și-o petrecut și el tare bine. Nănașa nu s'o putut răbda și l-o întreat că cine-i și dă unde-i, da' el o răspuns: Nu știu. Când o socotit el că-i dăstul, s'o dus acasă și s'o îmbrăcat iară cu hainele lui cele dă slugă și s'o culcat. Iară dimineața când s'o scelat, îi spune stăpână-sa:

— O, cum n'ai vinit și tu mă și vezi căt dă frumos fecior o fost aculu la nuntă, tăt îmbrăcat în haine dă aramă.

— Nu știu io ce-s ale; io știu să-mi fac sârviciu meu...

Da birăița să tăt uita la el și i se păre oarecum că sluga

aista samână cu domnișoru' ala frumos dăla nuntă, da nu o putut crede că să fi fost tumna iel.

Păstă o săptămână iară mărg birău' și cu birăița la o nuntă, dă nănași mari și-l chemă și pă slugă, da' aista iară zice că n'a mere. Da' cât și-o plecat stăpânii, mintenaș Pipăruș Petruș ie frău cel dă argint și-l scutură. Iară hărmășaru' cel d'argint și ieșe 'nainte lui.

— Ce vrei scumpu' meu și dragu' meu stăpân?

— Să mă 'mbraci cu haine mândre dă argint și să mă duci la nunta unde-s stăpânii mei.

— Bine, zice hărmășaru' și scoate din ureche lui ce stângă on rând dă haine dă argint că numa' lucé. Dacă l-o îmbrăcat pe Pipăruș Petruș, zice:

— Cum vrei să te duc: iute ca gându' ori lin ca vântu'?

— Iute ca gându', și odată o fost aculu.

Nuntașii când l-o văzut s'o mirat iară c'o gândit că-i o arătare. L-o poftit înlontru și el o întrat și și-o petrecut bine. Nănașa ce mare când l-o văzut i-o părut tare bine c'o vinit iară mai mândru și mai frumos și tăt cu el o jucat. Iară când l-o întreat că cine-i și de unde-i, el o răspuns că nu știe. Dimineața Pipăruș Petruș, s'o dus acasă mai 'nainte ca și stăpânii lui și s'o îmbrăcat iară în hainile cele rele dă slugă și s'o pus pă lucru.

Birăița, cum il vede iară-i zice:

— Mă, cum n'ai vinit și tu ca să vezi domnișoru' cela mândru care o vinit la nuntă, c'amu o fost îmbrăcat în haine dă argint.

— Lasă-mă, dă-mi pace, stăpână, că io nu știu ce-s ale...

Da' stăpâna iară să tot uita la el și oarecum i să păré și amu mai tare că samână cu domnișoru' ala fain da nu pute crede cum s'ar puté să fie el ala.

Dup'on pic dă vreme iară-s chemați dă nănași mari la o nuntă. După ce o plecat ei s'apucă Pipăruș Petruș și scoate frău cel dă aur și-l scutură și pă dată sosește 'naintea lui hărmășaru' cel dă aur.

— Ce dorești scumpu' meu și dragu' meu stăpân?

— Iaca, vreu să mă îmbrac și io cu haine de aur și să mă duc la nunta unde-s stăpânii mei.

Atunci hărmășaru-i scoate hainile dint'o ureche și dacă s'o îmbrăcat Pipăruș Petruș, l-o întreat calu':

— Cum vrei să te duc: iute ca gându' ori lin ca vântu'?

— Du-mă iute ca gându, — și odată o sosit la nuntă. Da când l-o văzut nuntasii așe mândru, o gândit că-i soarele și l-o poftit în casă. Și s'o apucat și și-o petrecut, și o mâncat și o beut și o jucat și să prindé cu nănașa ce mare pă după cap și horéu. Nănașe amu așe dă drag io fost că n'ar fi vrut să-l lesă

dă lângă ie și-l tăt întreba că cine-i și de unde-i iară el zice: nu știu. Și cum îl țâne pă după cap da i-o prins în păr în ceafă on bulgăraș dă ceară micuț cu mâna ei ca și-l cunoască. Până'n zuă, Pipăruș Petruș să duce acasă înainte tățora și să dăsbacă dă hainele ale mândre și le ie pă cele dă tăte zilele apui s'apucă dă lucru tăt șuierând ca și cum n'o vut fi nimică.

Da' birăița n'o știut amu cum să facă ca să știe că el o fost o nu la nuntă. Când o fost zuă zice cătă bărbat:

— Mă bărbate, ar trăbui să te duci la moară astăz. Da' io gândesc să nu duci cu tine și pă slugă. Io zic, că mai bine ar fi dac'ar rămâne el acasă că ieste și aici bugăt dă lucru.

— Bine, zice birău, mă duc io și sângur. Și după ce o încărcat caru' s'o dus, iară birăița cum l-o văzut c'o ieșit afară din sat, cheamă sluga la ie și zice:

— Mă, tu așe cum ești dă hăros tăt i fi plin dă păduchi. Ne hai și-ți cot io on pic în cap să văd n'ai nimica.

— Da, lasă-mă stăpână că n'am nimic.

— Noa haida, când îți poruncesc io, zice ie aspru.

Atunci sluga n'are ce face și să duce. Da, birăița fi și pune mâna d'a drăptu' n ceafă și dă culu dă șuștulucu' cela dă ceară din păr, pă care i l-o fost pus ie la nuntă.

— Noa bine că te-em prins. Amu spune-mi cine ești că dă nu, dăla mine nu scapi cu viață, zice ie.

— Da, că nu știu.

— Nu-i nimica, tu ești domnișoru' ala frumos cu haine dă aramă, dă argint și dă aur, care ai fost la nuntă. Inzădar tăgăduești că io tăt prinsu-team! Și spune ie cum și-i mai spune că s'o îndrăgostit dă el așe dă tare că dă n'a fi a lui da ie moare. Da și lui Pipăruș Petruș i-o fost dragă birăița că era frumoasă. Atunci zice ie:

— Mai fă-te odată așe frumos cum ai mai fost ca să văd și io ce faci.

Atunci ie cele tri frăuri și le scutură pă tăte și vin tri hărmăsari: unu dă aramă, unu dă argint și unu dă aur.

— Da ce dorești scumpu' nost și dragu' nost stăpân?

— Aș vre ca și am o căruță dă aur, cai dă aur și haine dă aur și apui să fug în altă țară d'aice cu drăguța me cu tăt.

Și dint'odată s'o făcut cum o vrut el că doară cai erau năzdrăveni și puteu face tăte.

Când l-o văzut birăița așe dă frumos, n'o mai putut dă dragul lui și s'o gătat să fugă d'acasă cu el. Și-o cules ce și-o cules și s'o suit în căruță și s'o dus așe ca vântu' că numa' fum o rămâne pă urma lor.

Da' cum mereu ei așe, iaca că-i vede și mama zmăului la care o fost el slugă și zice cătă Lina Anghelina:

— Ia tu Lină Anghelină, cum fuge iubitu' tău Pipăruș Petruș cu ibovnica lui, în căruță dă aur.

— Da' pociu mânca on cuptor de jar, poci be on hurdău de apă și pociu mere și-i prind?

— Poți, zice mă-sa.

Atunci Lina Anghelina mănca jaru' și be apa, apui să ie la fugă după ei. Da când o sânteste Pipăruș Petruș pe birăița o face o mânăstire; iară el să face on călugăr cu o barbă lungă până 'n pământ. Sosește Lina Anghelina și-l întreabă:

— N'ai văzut pe Pipăruș Petruș cu drăguța lui?

— Ba l-am văzut, zice călugărul, că o trecut demult, tomna când am făcut mânăstire asta.

Când o auzit așe Lina Anghelina s'o întors inapoi acasă. Da' mă-sa cum o vede, o întreabă că prinsu-i-o? Lina Anghelina zice că nu i-o prins, că ia ce i-o spus un călugăr bătrân.

— Tu mulă, zăce mă-sa, că doară călugăru' o fost Pipăruș Petruș, iară mânăstirea o fost ibovnica lui.

Atunci s'o umplut dă ciudă Lina Anghelina și o mănecat tri cuptoare dă jar și o băut tri hurdău dă apă apui iară s'o luat la fugă după ei. Când era să-i ajungă, Pipăruș o sânteste și să face el pescar iară pă birăița o face o vale curgătoare. Când sosește Lina Anghelina și vede pă pescar îl întreabă:

— N'ai văzut pă Pipăruș Petruș trecând cu ibovnica lui?

— Ba i-am văzut atunci când s'o făcut valea asta.

Când o auzit ie așe s'o întors acasă mănioasă. Da' mă-sa iară o întreabă că prinsu-i-o? Lina Anghelina răspunde că nu i-o prins că ia ce i-o spus un pescar bătrân.

— Tu mulă proastă, zice mă-sa, că doară pescaru' o fost el iară valea o fost ie.

— Da' pociu mânca 9 cuptoare dă jar și be 9 hurdău dă vin?

— Poți pă dracu' amu, zice mă-sa, că mă duc io să-i prind,

Și să ie zmăoaica după ei și așe mere că numa' părjol lăsa în urma ei, că scoté pă nări o pară roșie ca focu' iadului. Și fuge, și fuge. Da și Pipăruș Petruș mere ca vântu și ca gându'. Amu s'apropie dă hotaru' țării da sânte și pă zmăoaică cum s'apropiá.

Zmăoaica să bucura că-i vedé că gândé că amu n'are mult și mintenaș i-a prinde. Da vedé și hotaru' țării și mai încolo iei nu-i era iertat să margă.

Și atunci Pipăruș Petruș își indeamnă caii odată aspru și numa' iaca sare dinculu păstă hotar. Când vede zmăoaica intinde limbocu' ei să-i prindă, da' n'ajunge numa, până la coada cailor pă care așe le-o lovit că le-o și rupt. D' atunci caii n'au numa' on ciot dă coadă cu păr lung.

Iară Pipăruș Petruș cu drăguța lui o scăpat sănătoși și poate și astăzi trăiesc dă n'o murit.

Și io mă suiu p'on cui, și altu' nu vă spui.

Și mă suiu p'o custură ruginoasă,

Poate c'o fost și cam mincinoasă.

Traian Cionfi inv.-director

Povestea asta am auzit-o dela țaranul *Sima Mihai*, de 40 de ani, din comuna Hurezul-Mare, jud. Sălaj. — Am scris-o așa cum am auzit-o din gura lui.

Cuvinte explicate :

amu — acum.

ciurdă — cireadă.

joconel — batistă.

hinteu — trăsură cu arcuri.

cociș — vizitiu.

Făgețal — loc în hotarul satului.

abrac — ovăsul dat cailor.

socăciță — bucătăreasă.

făpou — colac mic.

blid — farfurie.

a arădui — a porni.

pălincă — juică.

hibă — greșală.

astară — deseară.

merâie — albastră.

aștalău — grejd.

prăbălit — probat.

hăpt — chiar.

iagă — sticlă.

nebântălită — neatinsă.

picuș — puțin.

birău — primar.

drepturi — acte.

marhă — vită.

birăiță — primăriță.

fain — frumos.

hori — cânta.

hurdău — butoiu.

bugăt — destul.

tăgădești — negi.

LITERATURA.

I C O A N Ă

*La margine de drum de țară,
Cu flori la gem, ce râd în soare,
Bordeiu sărac în care vremea
A spus povești la șezătoare;*

*De prin străini, de-aici departe,
Plecat în dorul de mai bine,
Când mama-mi scrie câte-o carte
Mă prinde-un dor nebun de tine!*

*Doi pruni bătrâni ce-ți țin de strajă
Iși plâng în toamnă primăvara,
Când sus pe deal se 'ngână doina
Cu vraja că-o aduce seara.*

*Trec ierni și primăperi sosesc...
Cu aceleași rândunele 'n stol,
Ce 'n jurul tău, bordeiu umil,
Din zori în noapte dau ocol.*

*Pe prispa casei, dus pe gânduri,
Cu plete ninse un moșneag
Ingână: Când veni-vei oare
Tu cel mai așteptat și drag!*

PETRU ȘOITIȘ



LITERATURĂ.

POVESTE CU MOȘ-CRĂCIUN

In coliba veche dela marginea satului, locuiau bunica și nepoțelul ei. Bunica trecută de șaptezeci de ani, părea de nouăzeci, iar nepoțelul trecut de șapte, părea de cinci ani.

Iarna, deși sosită târziu în anul acela, băntuia cu furie peste câmpiile întroenite. Ii surprinsese fără haine, fără lemne. Disdedimineață fuseseră în pădure după găteje, așa că acuma obosiți, își pregăteau cina lor săracă tăcuți, îngrămădiți în jurul vetrei, pe care pâlpaia, între vieață și moarte, o flacăra anemică.

Afară, zăpada trecuse de un metru și erau speranțe să ajungă la trei metri, deoarece fulguia liniștit, dar cu spor. Iarna cu zăpadă groasă, zice-se, ar fi promisiune, că anul viitor ar fi îmbelșugat. Acest prognostic nu mângăie, nu încălzește pe acei săraci, căci, oricum ar fi timpul, ei tot vor duce lipsă de toate cele necesare. Și dacă în anii de belșug se capătă mai ușor de lucru și-și vor agonisi mai ușor pâinea zilnică, rabdă în schimb cumplitul ger al iernei.

Afară ninge liniștit, iar în colibă era frig, cu toată silița ce-și da bunicuța să facă mai vie flacăra. Bieții de ei, șezând lângă vatră, la lumina slabă a unui opaiț așezat pe prichiciul hornului, priviau cu grijă la grămăjoara de găteje, care scădea și care, în acel moment, era lucrul cel mai de preț în locuința lor mizeră. De câteori trebuiau să arunce câte-va pe foc, își aruncau ochii îngrijorați pe fereastră.

— Cum mai ninge! zise nepoțelul. În aceste trei cuvinte, se cristaliză, în ambele inimi, acelaș gând — și fiindcă gândurile erau aceleași, bunicuța găsi de prisos să mai spună ceva. Clipi de două-trei ori pleoapele peste ochii săi îmbătrâniți în necazuri, voind să-i ascundă de nepotul ei, care ar fi putut citi în ei durerea de a-l vedea stăpănit de necazuri încă dela începutul vieții. Căci, să se știe, copiii săraci, cărora nu le-a adresat nimeni un cuvânt de iubire, o privire duioasă, simt cu mult mai tare lipsa acestora și privirile disprețuitoare

ale celor bogați. Ei capătă de timpuriu convingerea, că-s de prisos, dacă nu dăunători societății.

...După un timp, cina fu gata. Flămânzi și aproape înghetați, se apucară să cineze. Era în postul Crăciunului când, Românul, obicinuit a posti, jertfește, pentru mărirea Divinului profet din Nazaret, pofta mâncărilor alese, cu gândul de a-și câștiga vieța de veci. — Cel sărac, însă, nu poate face această jertfă. El mănâncă ce are și când n'are de-ajuns sau nimic, pofteste și ar mânca cu bucurie ceiace-i lipsește...

După ce cinară câte o bucată de mămăligă caldă stropită cu mușdeiu de usturoi, în care picurară puțin ulei, se grăbiră să se culce. Se lipiră unul de altul și se înveliră în boarfele lor sdrențuite. — Obosiți cum erau, le pica bine odihna, și le-ar fi picat și mai bine, dacă patul ar fi fost și mai cald. Incepură să simtă un val de plăcută senzație, care se ridica dela picioare spre inimă... O lumină palidă, născută din cea din urmă flacără, se zugrăvi pe peretele afumat al colibei.

— Bunicuță, șopti Ionel după o vreme, când vine Moș Crăciunul?

— Mai sunt câteva zile până atunci.

— Și cum vine, bunicuță?

— Vine noaptea, pe furiș!

— Dar colindătorii?

— Și colindătorii vin tot noaptea, dar nu pe furiș.

— Și de ce vine pe furiș Moș Crăciun, bunico?

— Ca să nu-l vadă copiii!

— Ca să nu-l vadă copiii? Și de ce să nu-l vadă?

— Pentru că așa vrea el!

— Dar oamenii mari îl văd?

— Cum să nu-l vadă? Ei spun totdeauna ce purtare au copiii și celor cuminți și buni le aduce daruri.

— Dar dumneata l-ai văzut, bunicuțo?

Bunica șovăi. Ii trecu ca un fulger prin minte vieța ei ticăloasă, vieța ei-trăită în luptă zilnică, cu mizeria și ne-cazurile. Cine se gândise să-i facă vreo bucurie? În sărăcie se născuse, în sărăcie crescuse și trăise și tot în sărăcie avea să moară. Aștepta acum pe al șaptezeci și optălea Moș Crăciun și în atâta amar de ani, nu se găsisse nimeni să-i ureze un singur «La mulți ani!»! Dar tot ca un fulger îi trecu prin

minte, icoana grozavă a vieții sale ce se repeta în nepotul său. Ce să facă? Să-i distrugă cu o vorbă iluziile, visurile de fericire amăgitoare, spunându-i adevărul, sau să-i sădească în suflet fericirea efermă, la care nu va ajunge niciodată.

Nepotelul simți șovăiala bunicuței dar nu văzu cauza.

— Nu l-ai văzut niciodată pe Moș Crăciun, repetă băiețașul.

— Ba da, puiul mamei, l-am văzut. L-am văzut când eram copilă de șapte ani, cum ești tu, zise bătrâna, care nu se îndurase să-i spulbere fericirea amăgitoare a iluziilor, ce luau ființă în creerul nepotului.

— Cum l-ai putut vedea, dacă vine pe furiș?

— Am închis ochii, prefăcându-mă că dorm. Moș Crăciun crezând că dorm, s'a apropiat de ușă, a deschis-o binișor și-a intrat. Tocmai se pregătea să-mi lase daruri: Deschisese coșul și pusese pe masă icoana cu nașterea Mântuitorului — aceia pe care ai văzut-o în perete, și se pregătea să mai scoată din coș și alte daruri. Atunci am deschis ochii și l-am putut vedea.

— Ah! Și cum era?

— Era un bătrân micuț, cu o barbă albă, ce-i ajungea până la brâu, îmbrăcat cu un cojoc mare cu lână deasupra. Pe cap, avea o căciulă mare plină de zăpadă. În jurul gurei lui spânzurau țurțuri de ghiață. Coșul cel mare plin cu daruri, îl ținea subsuoară și era legat cu o curea petrecută în jurul gâtului.

— Și era mare coșul, bunicuță?

-- Mare!

— Și ce daruri erau în el?

— Nu știu, căci de cum observă bătrânul că am deschis ochii, închise coșul și eși!

Tăcură. Valul de plăcută senzație se ridică tot mai simțit dela picioare în sus. Afară trebuie, că se lăsase un ger cumplit, judecând după frigul ce stăpânea în colibă. Undeva, prin apropiere se auzi cântecul cocoșului. Era miezul nopții.

— Bunicuță!

— Ce-i puiule?

— Nu dormi?

— Nu! Dar tu de ce nu dormi?

— Mă gândesc la Moș Crăciun.

- Cum ?
- Oare vine el la toți copiii ?
- Cum să nu vie ! Auzi vorbă.

Tăcură din nou. O senzație plăcută de căldură cuprindea pe copil.

Inchise ochii ! În odaie stăpânea un întunec profund.

Deodată se auziră pași ușori în jurul colibeii . . . Pașii se opriră la ușă. După un timp, ușa se deschidea încet, scârțâind ușor în fâțanele neunse.

Băiețelul știa cine intra pe ușă : Era Moș Crăciun. El, însă nu deschise ochii, de teamă să nu-l alunge. Incepură să se audă șoapte și șgomote surde de pachetele ce se așezau pe masă. Apoi nu se mai auzi nimic.

Dar copilul nu cuteza să deschidă ochii. Ii era teamă să nu-l alunge pe bătrân, pe care-l simția tot în colibă !

Deodată, simți cum cineva se pleca peste fața lui. Țurțuri reci îi lunecară pe obraji, cineva îl săruta pe frunte.

Deschise ochii. Întunecul din colibă dispăruse. O lumină mare pogora din plafonul colibeii. Și băiețașul putu să vadă pe Moș Crăciun așa cum îl văzuse bunicuța lui acum șaptezeci de ani . . .

. . . A doua zi, cerul era senin și soarele lumina troianul de zăpadă ce acoperea coliba babei Floarea. Când vecinii cu lopeți putură intra în colibă, găsiră două cadavre. Pe fața copilului se vedea, însă, o fericire mare, fericirea de a-l vedea pe Moș Crăciun, care-i dăduse cea dintâi și cea din urmă sărutare.

Aceasta e fericirea celor umiliți . . .

Gh. Hobjilă.

NAȘTEREA DOMNULUI

de Iosif Naghiu.

Pe frumoasa viață a lui Isus scrisă de Papini, găsim un motto semnificativ. «Isus Hristos e un început și un sfârșit, o enigmă la două crâmpie de istorie universală». Isus Hristos e *început*, fiindcă e născut din eternitate din Tatăl. Cum se zice în Evanghelia IV (a lui Ioan) «La început era Cuvântul și Cuvântului era la Dumnezeu». E sfârșit, căci la sfârșitul lumii va veni pe pământ. Lumea creată prin El, se va judeca tot prin El.

În rândurile de acum, voiu insista mai mult asupra expresiei, «o enigmă la două crâmpie de istorie universală».

Întreaga istorie a omenirii e împărțită în două epoci: 1) epoca dinaintea de nașterea Domnului și 2) epoca de după nașterea Domnului.

Creat bun și cu alese calități sufletești, omul a decăzut în viciul păcatului. În iăstunericul păcatului vedea cu ochii sufletului că omul se va elibera de păcat, că va veni Mântuitorul, Fiul lui Dumnezeu, care să-l răscumpere. Chiar în primele pagini ale Genezei, găsim promisiunea divină (Protoevangeliul) că va veni un Mântuitor.

Lumea antică are drept caracteristică religioasă așteptarea mesianică. Pe lângă profeții Vechiului Testament, cari aveau inspirație dumnezească, găsim nenumărați poeți și filosofi cari scriu pasajii mesianice.

Socrate spune undeva că va veni un Învățător, care va învăța pe oameni ce să facă.

Mai găsim pasajii mesianice în Paton, Aristotel, Virgil și alții. Chiar în orientul Chinez, cu secole înainte se profetia că spre Apus de țara lor, va apare un învățător, care să aducă învățătura cea adevărată.

Așteptările mesianice s'au împlinit atunci când a doua persoană dumnezească s'a coborât pe pământ «să se nască și să crească să ne mântuiască». Imnologul Romanos poetizează nașterea Domnului în stilurile mineale «Astăzi Fecioara pre cel mai presus de ființă naște și pământul peșteră Celui neapropiat aduce». «Astăzi se naște din Fecioară acela ce ține în mână toată făptura: cu scutece ca un prunc se nfașă Dumnezeu cel ce din fire este nepipăit. În ele se culcă, acela ce a întărit cerurile de demult întru început cu Cuvântul său». «Cerul și pământul s'au unit azi născându-se Christos. Astăzi Dumnezeu pe pământ a venit și omul la ceriu s'a suit».

Nașterea lui Hristos e începutul noui epoci în care omul împăcat cu Dumnezeu, cunoaște învățătura cea adevărată, drumul care duce spre mântuire.

Spiritul fanatic a creat teorii contrare Mântuitorului Lumii. După epoci mai scurte sau mai îndelungate, toate au devenit fapte istorice. Adevărul divin e cu adevărat «aere permius». El va rămâne în veac.

Nașterea Mântuitorului e serbată de întreaga lume creștină. Când vine într'o localitate un demnitar i se face primire grandioasă. Isus Hristos vine în lume în suflele oamenilor. Trebuie să-i facem primire duhovnicească. *Să-l primim în sufletele noastre.* Amin.

PAGINA ASOCIAȚIEI**DATORIA PROFESIONALĂ**

MOTTO: „In unire stă puterea, în disciplină ordinea, și'n sacrificiu operele ei“.

— I. C. —

În uriașul conglomerat al produselor muncii universale pozitive se situează, în prima linie, rezultatele muncii profesionale de tagmă sau breaslă.

Cu cât o tagmă este mai organizată, mai disciplinată, mai ordonată, cu atât este mai puternică, iar operele ei îi arată puterea de sacrificiu. Cu cât dispune de mai multe opere de realizări, cu atât îi ridică importanța sa în angrenajul social, cu atât se impune ca forță în mecanismul vieții de Stat, în care organizația de tagmă contează după forța ce o reprezintă ca număr de membri și ca solidaritate profesională ce prezintă membrii ei.

Dintre toate tagmele profesionale nici una nu reprezintă o forță mai puternică ca organizația „Asociația Generală a Invățătorilor din România“ care numără 43 mii membrii la catastriful ei.

Această organizație profesională a noastră ar putea constitui cea mai evidentă putere de realizări de opere profesionale, dacă toți membrii ei ar fi strâns uniți în jurul drapelului ei, ordonați în cadrele subunităților ei — Secțiunile județene — și disciplinați sever în aplicarea strictă a Statutului ei în sacrificiul cerut pentru realizarea operelor ei.

Scopul Asociației este : a) A fi organul de informații și susținere al drepturilor și intereselor membrilor ei. b) A provoca și desvolta viața culturală a membrilor săi. c) Apărarea celor năpăstuiți ori nenorociți de cei în drept. d) Mutualitatea colegială, ajutând în nevoie de boală, accidente, familie grea, etc. (art. 3 din Statut).

În cadrele Asociației membrii, în curent cu plata cotizației, au următoarele drepturi : a) A se bucura de toate ajutoarele arătate în aceste Statute în măsura mijloacelor Asociației. b) A se adresa Asociației ori de câte ori i se aduce o atingere a demnității și a moralului său. c) A lua parte activă la discuțiile adunării generale a le Asociației județene, cât și ale

Asociației regionale și generale. d) Fiecare membru are drept a face propuneri (art. 8 din Statut).

Membrii Asociației au următoarele îndatoriri: Membrii de drept (titulari ai Corpului didactic primar) ai Asociației sunt datori să plătească o taxă de înscriere de zece lei (10) și o cotizație generală de unu (1)% la leafa de bază plus gradația, care se încasează de către Casierul General al Asociației dela membrii, prin reținere în Statul de plată, în două rate (prima în luna Februarie, iar a doua în luna Octombrie a fiecărui an) în baza Ord. On. Minister în vigoare. (art. 7 din Statut). 3. Membrii Asociației sunt obligați a achita și abonamentul la revista Asociației Generale.

Fiecare membru este dator să contribuie cu sumele votate de Adunarea Generală respectivă pentru căminurile de retragere și sanatoriile prevăzute la Art. 19 alin. f., precum și cu orice alte contribuțiuni ce s'au votat de adunarea generală. (art. 17 din Statutul Asociației Generale).

Art. 10. Membrii cari absentează dela adunările Asociației ori subîmpărțirilor ei — Secție, Subsecție, — precum și aceia ce nu fac destul încredințării impuse pot să fie pedepsiți de Comitetul central cu suma dela 100—1000 Lei după fiecare caz concret.

Art. 11. Incetează a mai fi membrii ai Asociației: a) Care repășește depe cariera învățătoarească. b) Care se îndepărtează depe teritoriul Asociației. c) *In caz de destituire și excludere.*

Art. 17. Asociația se conduce de Adunarea generală, comitetul județean, delegația permanentă și Comisia Cenzorilor. (art. 9 Statutul Asociației Generale).

Art. 18. Adunarea Generală se compune din membrii Asociației la curent cu plata cotizației. Adunarea generală se va ține odată pe an — în centrele mai mari ale județului, — în Sâmbăta de înaintea Duminicii Tomei. Adunările generale ordinare sau extraordinare se țin cu majoritatea membrilor, iar hotărârile se iau cu majoritatea absolută a membrilor prezenți. *Dacă la ora fixată nu se prezintă jumătate plus unul din numărul membrilor, adunarea generală se ține după două ore în aceeași zi cu orice număr de membrii prezenți. (art. 32 St. A. G.).*

Art. 19. Adunarea Generală are următoarele atribuțiuni: a) Alege din sânul său, pe lângă votare secretă cu buletin, pe durata de trei și un an: 1. Comitetul județean. 2. Co-

misia Cenzorilor. 3. Jurisconsultul Asociației, care se alege prin aclamație cu unanimitate. b) Ascultă și decide asupra dării de seamă a președintelui Asociației, Comitetului județean, și Comisiei Cenzorilor, despre mersul Asociației în anul expirat. c) Aprobă bilanțul și dă descărcare de gestiune Comitetului județean, după ascultarea rapoartelor, Comisiei Cenzorilor și decide în caz de neaprobare. d) Votează bugetul întocmit al Asociației, pe anul viitor. e) Fixează programul de activitate pentru viitor al Asociației. f) *Hotărăște asupra înființării de Căminuri, sanatorii, Case de odihnă, cumpărări, înstreinări și schimbări ale imobilelor Asociației. (art. 31 S. A. G).* g) Hotărăște asupra cazurilor de admitere și excludere a membrilor, conform Statutelor. h) Controlează activitatea de conducere și administrație ale Asociației. i) Alege și revoacă organele de conducere, precum și membrii acestor organe. k) Determină sfera de activitate a organelor de conducere. l) Premiază lucrările de valoare ale membrilor. m) Hotărăște asupra fixării termenului și locului Adunării Generale pe anul viitor. n) *la orice măsuri ce crede de bine în interesul Asociației.* r) *Nu pot lua parte la adunările ordinare sau extraordinare ale Asociației decât membrii în curent cu plățile obligatorii către Asociația județeană. (art. 32 din Statutul Asoc. Gen.)*

Art. 51. — Membrul care nu achită cotizația sau celelalte taxe impuse de organele în drept ale Asociației nici după a doua provocare, va fi constrâns la aceasta pe calea justiției prin jurisconsultul Asociației.

Am ținut de cuviință a reproduce câteva dispoziții statutare, care trebuie să fie cunoscute de către toți membrii în interesul bunului mers al Asociației noastre. A fi membrul ei este o cinste, iar pentru a menține această calitate morală se impun obligații care trebuie să fie respectate în disciplina cea mai severă, căci fără disciplină orice tagmă este fără viață. Acela care nu e în stare să se disciplineze și supună ordinii profesionale, nu poate fi un soldat folositor al tagmei și al organizației sale. Asociația luptă pentru binele majorității membrilor tagmei în colectiv, și pentru binele fiecăruia în parte, ori acest bine nu se poate obține fără ca membrii să n'aducă sacrificii morale și materiale. Situația actuală în care ne găsim noi membrii Corpului didactic primar se datorează în cea mai mare parte luptei dârze a Asociației noastre profesionale

și Doamne cât mai trebuie de luptat pentru obținerea celor mai arzătoare revendicări profesionale.

În acest scop se cere: Unire, disciplină, ordine, solidaritate, dela fiecare membru, altfel lupta e zadarnică și fără efect, lipsindu-i forța mulțimei.

Asociația noastră are în vedere însă și viitorul membrilor săi, de aceea a înscris în statut mutualitatea colegială și asistența socială în art. 3 pct. d, și art. 19 pct. f. — Care dintre membrii Asociației noastre poate susține: «Sunt tare și voinic, sănătos ca piatra și n'am nevoie de asistența mutuală și socială a Asociației? — Care știe ce-i este scris pe frunte de soarte, de a nu avea nevoie de a se îngriji de sănătatea sa în viitor? — Care dintre noi poate să se lipsească de sanatorii, case de odihnă, căminuri, etc., când reumatismul, tuberculoza și celelalte boli sociale ne seceră cu miile, fără milă, rândurile tagmei?».

Consecvent acestor principii de asistență mutuală-socială și de grija sănătății membrilor Asociației noastre, a hotărât Adunarea Generală a Asociației noastre județene, din 12 Iunie c. dela Tășnad, ridicarea unui cămin de odihnă la Băile Episcopopești din Oradea, prin contribuția individuală a membrilor cu 1000 Lei, eșalonată în 10 rate lunare a 100 Lei din salariu.

Această hotărâre s'a luat, — pe baza dispozițiilor Art. 19 p. f. din Statut, care obligă Asociația județeană să realizeze așa ceva, — cu majoritatea absolută a membrilor prezenți și deci fiind legală — statutară — este obligatorie pentru toți membrii Asociației noastre județene, indiferent dacă au fost sau nu de față la acea adunare. Și apoi câte sutare nu aruncăm noi lunar pe câte alte nimicuri . . . , iar să dăm un sutar pentru o operă de asistență profesională nu ne convine unora. Facem această constatare, din faptul aplicării acestei hotărâri a adunării generale, când unii membrii au refuzat a da sutarul pentru Cămin. A te opune acestei contribuții, înseamnă a nu te supune dispozițiilor statutare, ceea ce — după noi — interpretând strict Statutele, ar însemna a te pune dela sine în afară de cadrele Asociației. Comitetul Central și Adunarea Generală viitoare vor avea să se pronunțe asupra situației acestor membrii; și apoi se va da publicității numele acestora, căci e mai bine să se cunoască din vreme membrii refractari și cangrena înlăturată din calea realizărilor Asociației, care

poate fi puternică și cu membrii puțini dar disciplinați, decât cu mulți neînțelegători și fără conștiință profesională. Nu se poate admite ca unii să beneficieze numai de rezultatele luptei noastre profesionale a Asociației, fără să aducă vre-un sacrificiu.

Având în vedere, că Asociația noastră este o persoană juridică, Art. 51 din Statut este categoric în privința posibilității de încasare a acestei contribuții dela fiecare membru — indiferent, că consimte sau nu.

Fiind vorba de un bine indiscutabil pentru sănătatea membrilor Asociației, nu vom putea lăsa aplicarea acestei hotărâri statutare la voia sau discreția unor membrii, cari momentan nu pot vedea, în întregime, marile avantajii ale Căminului de odihnă proiectat, ci dacă va fi nevoie vom încasa dela aceștia forțat suma aplicând hotărârea Adunării generale.

Sperăm că, — nu va fi nevoie să recurgem la aceasta, convingându-se fiecare membru al Asociației, de importanța și rostul acestui cămin de odihnă de a-l realiza cât mai de grabă ca în vara viitoare cei 100—120 inși, cel puțin să-și poată căuta în el sănătatea, — nu se va retrage nimeni dela plata lunară a sutarului revenind și aceia câțiva cari au refuzat până acuma.

Această operă profesională ce ne va fi comoara tuturoră trebuie să se ridice prin sacrificiul de contribuție al tuturoră, după maxima socială: „Unul pentru toți, toți pentru unul“, ce ne va duce la înfăptuirea ei.

Carei, la 27 Octomvrie 1937.

Ioan Cleja.



PROCES-VERBAL

dresat azi 26 Octomvrie 1937, în ședința Delegației Permanente a Secției Sălaj, ținută în localul școlii primare de Stat din Zălau.

Prezenți: Ioan Cleja președinte, Macedon Olariu secretar, Valeriu Oșian și Simion Oros membrii.

La ordinea zilei:

1. Dl Ioan Cleja președinte, salută pe cei prezenți și declară ședința deschisă.

2. Ratificarea delegației pentru Congresul Asociației Generale dela Oradea. Dl președinte Ioan Cleja, arată, că dl Eugen Șimonca, delegat statutar pentru Congresele Asociației Generale, n'a participat la Congresul ținut în luna Septembrie la Oradea și ca Secția Sălaj să nu rămână fără delegat, a dat delegație dlui Macedon Olariu, secretarul Secției, care era în Oradea, sub rezerva aprobării ulterioare. Ad. 2. Delegația Permanentă ratifică delegația dată secretarului dl Macedon Olariu și îndrumă casieria a-i achita cheltuielile prevăzute în buget pentru acest scop.

3. Chestia «Almanahului Invățătorilor Sălăjeni». Delegația Permanentă, va aplica hotărîrea Comitetului Central din 16 Aprilie 1937. În acest scop dă delegație Secretarului dl Macedon Olariu, ca împreună cu dl Simion Oros, să recepționeze gestiunea Almanahului până la data de 1 Decembrie 1937 și să refereze în proxima ședință a Comitetului Central despre executarea acestui mandat.

4. Incasarea cotizației de 1000 lei pentru edificarea căminului de odihnă la Băile Episcopiei. Dl Ioan Cleja, face o expunere detaliată asupra obstacolelor ce obvin cu încasarea acestei sume. Ad. 4. Delegația Permanentă, după o examinare minuțioasă a acestei probleme aduce următoarea hotărîre:

a) Se vor publica în revista «Școala Noastră» Statutele pentru ca fiecare coleg să ia cunoștință de ele.

b) Ca un nou imbold pentru colegi, se va publica în revista «Școala Noastră», articolul redactat de dl președinte Ioan Cleja și aprobat de Delegația Permanentă.

c) Se va cumpăra un registru în care se vor contabiliza sumele încasate pentru Căminul de odihnă.

d) Se va lansa o circulară către colegii din județ în care se va arăta, că în baza hotărîrei adunării generale din 12 Iunie 1937 și în baza Statutelor în vigoare toți colegii titulari, deci membrii ai Secției, sunt obligați a contribui cu suma de 1000 lei pentru edificarea Căminului. Se va arăta, că adunarea generală a fost convocată și s'a ținut cu respectarea dispozițiilor statutare, iar hotărîrile ei n'au fost constatate. Totodată în circulara amintită mai sus se va arăta, că pentru fiecare coleg se va deschide o partidă spre a se putea gădi în orice moment situația și contribuția fiecărui coleg.

e) Se va face o adresă către Banca Populară „Invățătorii

Sălăjan", spre a reține a tuturor colegilor titulari din județ suma de 1000 lei eşalonată în 10 rate lunare, începând cu salariul lunii Octombrie 1937.

5. Convocarea Comitetului Central. Comitetul Central va fi convocat în cursul lunii Februarie 1938, la data fixată de dl Președinte.

6. Acte intrate :

a) Cererea dlui Petre Varhanioschi, pentru eliberarea bonurilor de impozit. Ad. 6. a) Dl Petre Varhanioschi este îndrumat să-și revendice drepturile pe calea justiției.

b) Dl Grigorie Braia învățător în Glimboaca, Jud. Sibiu, cere duplicatul chitanței despre achitarea taxei către Asociație. Ad. 6. b) Dl Casier general va elibera duplicatul cerut.

c) Rezolvat adresa colegilor cu 30 ani de serviciu în scopul acordării gradației a VI-a.

d) S'a discutat cererea alor 3 colegi din seria 1933, rămași nenumiți.

7. Plasarea colegului Alexandru Filimon. Dl Președinte va lua contact cu autoritățile școlare pentru numirea colegului Alexandru Filimon într'un post liber, spre a-și completa anii de serviciu, pentruca astfel să poată fi pensionat cu 10 ani de serviciu.

Drept pentru care s'a dresat prezentul proces-verbal și s'a semnat de noi. Președinte, Ioan Cleja. Secretar, Macedon Olariu. Membrii, Valer Oșian și Simion Oros.

Pentru conformitate cu originalul :

Carei, la 4 Noembrie 1937.

Președintele Asociației,
IOAN CLEJA.

CRONICA - INFORMAȚIUNI

— **Intocmirea orarelor.** Atragem atențiunea dlor Directori școlari dela școalele primare de stat din acest județ că orele de religie se vor fixa în orarul școlii în înțelegere cu preotul catehet, la nici un caz însă în două zile consecutive pentru aceeași clasă. În legătură cu aceasta mai amintim că legea obligă pe învățător să-și conducă elevii la sf. Liturghie în Dumineci și sărbători.

— **Apel** către membrii Corpului Didactic primar din județul Sălaj.

Corpul didactic dela școlile primare de Stat, de băieți și fete din Zălau a hotărât ca de comun acord cu conducerea subsecției a învățătorilor din plasa de reședință, sprijinul Revizoratului școlar județean și sub patronajul „Astrii” despărțământul Zălau. să organizeze în luna Mai 1938 un concurs de coruri școlare, țărănești și de jocuri naționale în Zălau.

Modalitățile de participare la acest concurs menționat, precum și programul detaliat vor fi stabilite mai târziu și se vor comunica din vreme.

Pentru a se putea lua măsurile ce se impun pentru organizarea și buna reușită a acestui concurs proiectat, facem cel mai călduros apel către Direcțiunile școalelor primare de stat din cuprinsul

acestui județ, îndeosebi către acelea din plasele Zălau și Bucium, ca să binevoiască a ne comunica dacă doresc a lua parte efectiv la proiectatul și primul concurs de acest fel în Zălau.

Școlii cari vor răspunde afirmativ, vor primi toate instrucțiunile ce se impun pentru orientare și conformare.

Menționăm de pe acum că la concurs vor fi admise coruri unmai pe 3 sau 4 voci, coruri țărănești bărbătești (3 sau 4 voci) și coruri mixte (din femei și bărbați).

Nădăjduim că idealul și ambiția învățătorilor nu a scăzut și fiecare director și învățător, ca totdeauna, așa și acum, când și pe acest teren de afirmare i se cere obolul, va grăbi să ia parte cu devotamentul ce-l caracterizează și cu tot sufletul de dascăl român.

Termen pentru răspuns: 20 Decembrie 1937.

— **Recomandarea cuiburilor de păsări din lut ars.** Comunicăm în copie adresa Școlii primare de Stat Nr. 3 din Zălau Nr. 31/1937 pentru luare la cunoștință.

Avram Ioan inv.-director și sculptor din Zălau a inventat un cuib de păsări artificial din lut ars în culoare cenușie care este foarte practic, fiindcă se poate pune pe orice creangă de lemn perpendiculară, legat

numai cu o bucățică de sârmă.

Până când cuiburile artificiale din lemn durează numai 1—2 ani, acesta rezistă 40—50 ani, pe lângă prețul mic de 10 lei bucata.

D-voastră știți aprecia câte omizi distruge într'o grădină de pomi, numai o singură familie de păsări, de aceea vă rugăm să binevoiți a comanda pentru școlarele de sub conducerea D-voastră cel puțin câte două bucăți, ca să vă convingeți personal de bună-tatea și folosul lor, dar mai ales să puteți cultiva iubirea de păsări în sufletele elevilor.

Luând în considerare prețurile urcate ale materialelor chimice de stropit pomii în contra omizilor credem că părinții elevilor în cea mai mare parte cu bucurie vor primi acest obiect ieftin, trainic și foarte folositor pentru livezile lor de pomi.

Intrucât dvs., veți aprecia această lucrare și veți găsi-o folositoare, vă rugăm să binevoiți a face comanda prin Revizoratul școlar, urmând ca expedierea să se facă prin ramburs. Prin comanda aceasta de către fiecare școală din județ ați încuraja munca unui coleg, care lucrează cu atâta devotament.

— **Examenul de diferență de 7 clase primare.** Ministerul educației naționale a dispus ca pentru examenul de diferență, dela cursul primar complex 7 clase la gimnaziu, candidații să treacă următoarele probe :

Pentru clasa I-a gimnazială

examen integral de limba franceză, istorie, geografie, științe naturale și examen sumar de matematici.

Pentru clasa II-a gimnazială: după trecerea examenului de clasa I-a, examen integral de limba franceză, istorie, geografie, științe naturale și examen sumar de matematici.

Pentru clasa III-a gimnazială: după trecerea examenelor claselor I-a și II-a se va da un examen integral de limba franceză, latină, științe fizico-chimice, istorie, geografie și examen sumar de limba română și matematici.

Reușind la aceste examene candidatul va putea da examen de clasa IV-a gimnazială ca pregătit particular.

La înscriere elevul va depune direcțiunii școlăi unde dorește să treacă examenul, certificatul original de absolvire a clasei a VII-a primară.

— **Elevii particulari.** Ministerul educației naționale a dispus ca elevii rămași ori de câte ori repetenți în aceeași clasă, se pot înscrie ca elevi pregătiți în particular ori de câte ori voiesc.

— **Școala normală de gospodărie.** Ministerul educației naționale a hotărât să înființeze o școală normală de gospodărie la Alexandria.

Deschiderea cursurilor se va face la 1 Decembrie. Vor fi primite cât 7 învățătoare titulare de fiecare județ.

Revizoratele școlare vor recomanda pe cele 7 învățătoare, cari se vor prezenta la

cursuri în serie și anume: prima serie, cu două învățătoare dela 1 Decembrie la 1 Martie 1938; a doua tot cu două învățătoare dela 1 Martie la 1 Iunie 1938 și a treia cu 3 învățătoare dela 1 Iunie la 1 Septembrie 1938.

Învățătoarele vor avea întreținerea gratuită în școală, iar pe timpul duratei cursurilor vor fi considerate în concediu din oficiu.

— **Necrolog:** Adânc îndurerăți anunțăm că cea mai bună soție, mamă, soră, bună, mătușe și cumnată Veronica Dobocan n. Labo după scurte suferințe suportate cu resemnare creștinească, a încetat din viață la 1. Nov. 1937 ora 3, împărțită fiind cu Sf. Sacramente, în al 58-lea an al vieții și al 40-lea al fericitei sale căsătorii.

Funerariile au avut loc în Sângeorzul de Meseș în ziua de 3 Nov. a. c., ora 2 p. m.

Dormi în pace suflet nobil și scump!

— **Deces.** În ziua de 2 Noembrie a. c., a încetat din viață la S. V. Paul, scriitorul D. D. Pătrășcanu. S'a născut în 1872, în comuna Ponești jud. Iași. A dat literaturii românești bucăți nemuritoare. În schițele sale, râde ca și Caragiale, fără răutate de moravurile și tipurile societății sale, biciuind cu ironia sa apucăturile și slăbiciunile o-

menești. A scris mai multe volume: Schițe și amintiri, Candidat fără noroc, Timotei Mucenicul, Domnu' Nae, Trei comedii, Un prânz de gală. În colaborare cu Sadoveanu a scris: Din viețile sfinților și Spre Emaus. În timpul războiului pentru întregirea neamului, atitudinea sa patriotică a lăsat de dorit. După războiu a scris mai mult manuale de școală, de istorie, el fiind profesor de această specialitate.

— **Serviciul Gazetelor.** Nu vă pierdeți timpul, căutând în ziare și reviste articole cari pomenesc numele d-vs. sau tratând problemele cari vă interesează, căci o instituție specială creată și bine organizată pentru aceasta poate face mai bine și mai ieftin ca d-voastră.

SERVICIUL GAZETELOR, agenție internațională de presă și publicitate, Director: Emil Samoilă, București, str. Sf-tul Constantin 24, telefon 3-16-15, urmărește tot ce se publică în cele circa 1400 publicații din România, iar prin intermediul celor 102 agenții similare din străinătate, tot ce se scrie în presa din toată lumea și procură tăieturi de presă asupra oricărei personalități sau subiect. — Cereți telefonic sau în scris prospecte lămuritoare sau o probă gratuită de o săptămână, indicând subiectul care vă interesează.



— ||| C Ă R Ţ I ||| —

— *Const. Georgiadi: Metode de studiu în psihologia copilului.* (Analele de psihologie).

Printre cele mai dificile probleme ale educației, este și adaptarea diferitelor metode, potrivite cu individualitatea psihică a copilului.

Pedagogia modernă, începând cu Rousseau și Pestalozzi și-a dat seama de importanța acestui fapt și de aceea, în realizările sale ulterioare, se oglindesc principiile educative ale acestor doi pedagogi, adevărate doctrine, pline de idei, de sugestii și de intuiții, privitoare la adaptarea celor mai bune metode de educație, conform individualității copilului. Până în a doua jumătate a secolului XIX-lea, aceste observații, au rămas pur și simplu niște chestiuni de retorică, fiindcă mult mai târziu au prins, punând baze Pedologiei.

Mai complexe în acest sens au fost cercetările fiziologului german Preyer, iar de atunci până astăzi, s'a ajuns să se realizeze pentru cei mici, tot atâta cât s'a realizat pentru adulți, cu ajutorul pedagogiei generale. Orice cercetător, trebuie să cunoască psihologia copilului în mod dinamic, prin desvoltarea neurabiologică a corpului și-a spiritului! Pentru aceasta, se uzează isvoare de informații, se cercetează actele de identitate, moralitate, capacitate intelectuală, sănă-

tate, etc. Sunt necesare toate acestea, spre a putea aprecia inteligența copilului, în raport cu vârsta și media inteligenței celorlalți copii.

Din compozițiile copiilor, deducem gradul de cultură și de simț practic, precum și atunci când uzăm de confesiuni verbale, putem evita erorile, întrucât chiar după pubertate, copiii nu știu să se introspecteze.

Se culeg de obicei informații, apelând la memoria copiilor, dar se întâmplă ca ei să-și împodobească ideile cu multă imaginație. În acest sens au lăsat lucrări Rousseau (confesiunile sale), iar Helen Keler în «Romanul unei oarbe surdo-mute» ne relevă splendide pagini de jurnal intim.

Observații și aprecieri zilnice, mai găsim în «Sufletul Copilului», de Preyer, sau în opera soților Stern. Predilecția spre o anumită literatură deasemenea ne desvăluie gustul și înclinațiile afective ale copiilor, dar cel mai important dintre toate, este studiul medical privitor la fiziologia și igiena copilului, cunoscut sub numele de medicina infantilă, sau pediatrie. Și întrucât un fizic viguros, găzduște un psihic sănătos, atunci când observăm spre ex.: Simptome de creștere neregulată, apatie, somn profund turburat de vise, indiferență la joc, față de curățenie și ordine și răutate față

de semeni și animale, trebuie să ne dăm seama, că toate acestea sunt de resortul și competența medicinei infantile. Ea își fixează câmpul de observație chiar în primele luni după naștere, când diferitele zone ale creierului mic, cât și alte căi nervoase, sunt impermeabile conducțiilor nervoase! Spre lămurire, să ne gândim, că numai cu mult mai târziu se mielenizează spre ex.: Calea piramidală. În cazuri neporocite însă, când centrii nervoși nu se adaptează la timp nouilor funcțiuni, individul stagnează din punct de vedere intelectual și motral, dând naștere la stări anormale, de imbecilitate, idiotenie și altor debilități. De aceea, psihologul tot cu ajutorul Pediatriei, este în măsură să cunoască și să remedieze stările anormale, aplicând metode ușoare și perceptibile.

Voi trata într'un scurt rezumat fiecare metodă în parte ținând să precizez, că voi omite metoda introspecțiunii, întrucât, viața sufletească a copiilor nu este deplin interiorizată în jurul eului. Spre a ne edifica, e suficient să observăm nepăsarea copilului față de unele stări sufletești. De altfel nici adulții nu reușesc să se introspecteze și chiar oamenii mauri își mai fac iluzii.

Cele mai cercetate metode sunt cele întocmite de John Anderson, unul dintre cei mai vestiți psihologi americani. Amintesc prima dată metoda incidentală, care constă din

manifestările zilnice ale copilului, supravegheat de aproape de către părinți și educatori. Altă metodă este cea biografică. Toate informațiile culese în mod incidental, se utilizează, alcătuindu-se o biografie a copilului, sau un jurnal intim spre a coordona faptele mai importante. Această metodă, necesită însă timp și cercetările diferă dela copil la copil, așa încât, totul rămâne o abstracțiune. Altă metodă, este metoda observațiilor sistematice, care are de scop să constate vocabularul, puterea de înțelegere, precum și toate variațiile și manifestările vieții intime a copilului, punând bază unei științe numită «Ego-centrism». Se mai poate utiliza metoda chestionarelor, dar impresiile și observațiile să fie numai ale cercetătorului. Tot pentru studiul psihismului infantil, mai sunt așa zisele metode elinice, aplicabile în Psihiatrie și în Psihologia patologică. Ele exploatează în mod desăvârșit, conduita conștientului și subconștientului și se aplică cu mult succes, mai ales în cazuri anormale, de idiotenie, viciu și perversitate.

Una din metodele care face uz de conversație directă cu copilul, ca mai apoi să întocmească diferite chestionare, este metoda psihoanalizei faptelor caracteristice valorii lor elinice. Această metodă vindecă stări nervoase, cazuri de lene cleptomanie etc. Freud a întrebuițat-o cu mult succes!

În America, s'a mai experimentat pentru prima oară de către John Anderson și metoda cuplurilor de control. Câmpul de experiență se fixează în colectivitatea școlară, care e împărțită în două părți. Prima servește ca obiect de educație, achiziție și aptitudini, iar cealaltă ca termen de comparație și contrast, bine înțeles, trebuie să se țină seama de mediu, stare socială și ereditate. Pe lângă cele amintite mai sus, pedagogia mai are și metode de sine stătătoare, cum este spre ex. : metoda statistică și factorul analizei. S'a descoperit însă, că ambele depind de științele social-economice, iar pe de altă parte sunt înglobate și în metoda testelor. Uneori metoda biologică despre care am vorbit, se confundă cu o așa zisă metodă genetică, prin faptul că se apropie de biografia științifică. Această metodă genetică, nu trebuie însă confundată sau ignorată fiindcă ea clasifică î. bine cauzele care determină anumite mișcări reflexe, spontane, precum și apariția diferiților centri nervoși.

Metoda cea mai utilizată rămâne însă tot metoda testelor. Ele se întocmesc :

- a) pentru funcțiuni simple
- b) pentru funcțiuni mai complexe
- c) după aptitudini
- d) după dezvoltarea nivelului mental.

Toate metodele amintite au o trăsătură comună fiindcă se raportează la un timp limitat

studiind individualitatea psihică, numai sub aspecte calitative, în raport cu fizionomia. Cercetările mai noi însă, pe lângă că nu neglijează toate acestea, caută să mai încorporeze, să mai apăsoreze și să mai determine funcțiunile psihice, ajungând să le cunoască, sub unghiul valorii lor pozitive. Astfel a luat naștere «Psihometria» care nu-și mărginește investigațiile numai în lumea școlară, ci și în viața economico-socială. Repet însă, că testele constituie cel mai sigur mijloc de a verifica activitatea psihicului și-a intelectului, deducând exact prin comparație, nivelul mental. Testele, vizează funcțiuni psihice cum de ex. : asociația, inteligența, atenția, memoria, etc. De asemenea, determină aptitudini și îndrumează pașii copilului spre cariera dorită.

Să vorbesc ceva și despre testele de nivel mental !

Cele mai utilizate sunt acelea Binet-Simon, pe care le-a modificat puțin Terman. Ce urmăresc ele ? Ele urmăresc diferențierea funcțiilor psihice și nivelul mental al copilului, care evaluează, după cum se constată și din cercetarea testelor de dezvoltare ale lui Binet. Ele nu măsoară propriu zis inteligența, ci doar vârsta intelectuală, exprimând astfel, pentru fiecare copil aparte, o noțiune de raport, în comparație cu cei de vârsta lui. Scara metrică a lui Binet se adaptează vârstelor până la

15 ani, fiindcă cercetările ulterioare, au stabilit că un adult care nu poate să deslege un test de dezvoltare, nu înseamnă că-i lipsit de inteligență, căci inteligența până la 15 ani se dezvoltă cantitativ și după aceea în mod calitativ, în sens de aptitudine.

S'a constatat însă, că nici testele de aptitudine nu arată maximum de dezvoltare a puterii de creație, fiindcă de multe ori creația atinge culmi nebănuite și în cazuri obișnuite, se rezumă la o simplă scăpărare de spirit!

Aplicând metoda testelor în psihologia infantilă, deducem că trebuie să trecem la realități practice, socotind experimentul ca mijloc de informație și verificare, întrucât în materie de psihologie, nu se întâmplă ca'n domeniul Științelor-Fizico-Chimice unde respectând legile experiențele produc aceleași efecte, ci în materie de psihologie infantilă, e posibil ca aceleași cauze, să dea naștere la efecte cu totul variabile, după vârstă, mediu, sex, etc. De aceea, se cere celor interesați, serioasă pregătire în acest sens și indiferență la critica ce-o susțin unii, când afirmă că psihologia infantilă, e o simplă anexă a Psihologiei adulte și a medicinei. Educatorul trebuie să mai știe, că plecând dela anumite realități, tinde să le cultive în vederea unui ideal. Se afirmă acest lucru, întrucât, individul vine pe lume cu anumite predispoziții,

fiind firesc deci, să fie entuziasmat de un ideal superior dar mai repet, în goana după ideal, nu trebuie uitată realitatea.

În ultimul timp, pedagogia a înclinat spre o tendință realistă și spre una idealistă după cum afirmă dl Antonescu și ambele coordonează aptitudinile individului. În cadrul acestor curente, descrierăm manifestările pedagogiei contemporane și se poate ca descifrând, comparând și măsurând teste, să rămânem la concluzii mărunte, care se desprind din realitatea vieții. Ca teorie, trebuie să acceptăm curentul idealist, dar noi ne-am obișnuit a privi viața prin prisma vederilor și necesităților cotidiene și atunci concluzia ar fi că a nu privi aspectele vieții prin lumina unui ideal, e ca și cum n'am vedea o pădure din pricina arborilor!?

Dar dacă realiștilor exagerați, le lipsește tocmai spiritul de filozofie, toate metodele se transformă într'o colecție de rețete, adaptabile numai cazurilor mărunte și izolate și iată de ce este necesar, să privim viața, prin intensa lumină a unui ideal!?!
Cernădia, Oct. 1937.

Despina Forțofoiu.

— G. M. Vlădescu: *Gol*, roman, 335 pag. editura Cugețarea.

În noul său roman dl G. M. Vlădescu redă viața așa cum e, cu toate micile mireni și meschinării, fără s'o

infrumșeteze de loc. E numai cruda realitate, redată într'un stil excelent cu puține eșiri cam bombastice. De altfel autorul în prefața pe care el însuși și-o scrie, ne spune: «Am trăit atât de intens și am văzut atât de multe, încât am socotit că fac un păcat falsificând realitățile sau potrivindu-le după anumite reguli, principii sau criterii» (pag. 11).

Romanul acesta n'are o acțiune în genul romanelor obișnuite. E o mare frescă a societății noastre din România Mică, înainte și'n timpul răscoalei din 1907, făcând portretele diferitelor personaje, căutând să le categorizeze în anumite tipuri (fizionomii à la Huart și Balzac) aducându-ne aminte prin aceasta de «Ciocoi vechi și noi» ai lui N. Filimon.

Eroul principal al romanului Ionică Golescu devenind deodată cu evoluția sa pe scara socială. Golescu, din părinți necunoscuți, după ce exercită meseria de artist care scoate panglici pe nas prin bălciuri, șoarta-l aruncă în orașul capitală de județ: Balta (așezat la granița Mol-

dovei cu a Munteniei). Aici, după ce devine peștele gazdei unde locuia, se căsătorește cu fata imbecilă a unui om foarte sgârcit, dar foarte bogat, din interes în vederea moștenirii. Exerciță diferite meserii: comerciant de lemne, frizer, etc. Socrul său moare lăsând toată averea bisericii. Furios că s'a nșelat în urmărirea scopurilor sale își maltratează soția legitimă, trăind cu vechea gazdă, căruia după ce-i mănâncă toată averea o alungă și ajunge jelbar autorizat al judecătoriei din Balta. În noua-i situație exploatează pe țărani și prin camătă ilicită ajunge în posesia unui oarecare capital cu care intră în tovărășie cu misitul Simion Weisz făcând cu el diferite afaceri cari îl îmbogățesc deabinelea, ajungând cel mai bogat om din Balta, proprietarul fabricii de cărămidă, a cărei proaspătă firmă a pus-o: «Gol».

E un roman care place, însă devii decepționat la sfârșitul lui. E prea viața pur și simplu, viață care nouă ne place s'o vedem însă în culori mai trandafirii.

N. O.

Reviste și ziare

primite în schimb la Redacția noastră în anul 1937:

„Agra“ Dir. P. Ion Agârbiceanu, Cluj str. I. C. Brătianu 25. — *Alianța Economică*, București II. str. Chișinău 16. — *Cele Trei Crișuri* Dir. George Bacaloglu, Oradea Reg. Ferdinand 11. — *Conferența*, București III. Bd. Regele Alexandru 93. — *Copilul*, București str. Eroului 2. — *Crișul Negru*, Beluș. — *Cultura Creștină*, Blaj. — „Cuvânt Moldovenesc“ Dir. L. T. Boga, Chișinău str. Ion Inculeț 61. — *Căminul Cultural* Fundația Cul-

turală Regală «Principele Carol» București III. str. Latină 8. — Căminul Școlii, Galați str. Th. Thenea 121. — „Decalogul“ Dir. Eug. Potoran, București str. General Tell 18. — *Drapelul, București Splaiul Independenței* 64. — *Drumul Nou, București III. str. Polonă* 8. — *Familia* Dir. M. G. Samarineanu, Oradea Regele Carol 6. — *Foaia Invățătorului* Red. Paul Martin, Brăila Bd. Cuza 97. — *Freamătul școlii* Dir. Vasile Chintoanu, Cluj str. Amurg 17. — *Gazeta Școlii, Craiova str. Justiției* 6. — *Graiul Dâmboviței* Dir. D. I. Platon, Târgoviște Revizoratul școlar. — *Graiul Nostru* Dir. P. Mahoreanu, Tighina str. Poet-Mateevici 89. — *Ghiocci* Dir. Petre Iosif, Focșani str. Ștefan Cel Mare 25. — *Izvoarașul, Bistrița-Mehedinți T. Severin*. — *Invățământul Primar* Dir. G. Căderea, Făgăraș. — *Invățătorul Bănățean* Dir. Pavel Jumanca, Lugoj Revizoratul școlar. — *Invățătorul Tulcean, Tulcea str. Eminescu* 8. — „*Lumina*“, Râmnicul-Sărat Banca Corpului Didactic str. Victoriei 53. — *Neamul Românesc Pentru Popor* Dir. N. Iorga, București I. Schitul Măgureanu 1. — *Ogorul Școlii, Turda str. Dr. Ion Rațiu* 49. — *Orientări Noi, Comănești jud. Suceava*. — *Pâinea Vieții* Dir. Pr. Gr. Prejbeanu, Târgu-Jiu str. Sf. Apostoli 13. — *Pentru Inima Copiilor* Dir. I. Nisipeanu, București I. str. Pitagora 18. — *Plaiuri Hunedorene* Dir. Al. David, Petroșani str. Filipescu 3. — *Progres și Cultură, Tg.-Mureș Cooperativa «Progresul»*. — *Revista Asoc. Inv. din orașul și jud. Bălți, Bălți str. Regele Ferdinand* 243. — *Revista Generală a Invățământului, București II. Calea Plevnei* 23. — *Revista Invățătorimii Gorjene, Tg.-Jiu str. Dr. Angheliescu* 2. — *Revista Școlii, Botoșani Calea Națională* 255. — *România Eroică* Dir. Ion Colfescu-Delaturda, Cluj str. Vasile Goldiș 18-b. — *Satul* Dir. Andrei Udrea, București III. Bd. Cpt. Aviator V. Craiu 13. — *Satul și Școala* Red. C. Iencica și D. Goga, Cluj Mărzescu 21. — *Scut - Armă* Dir. Sfeta Iosif, Tolvădia-Timiș. — *Școala Albei* Red. I. Raica și D. Sava, Alba-Iulia Școala primară «Avram Iancu». — *Școala Maramureșană, Sighet Piața Unirii* 25. — *Școala Prahovei, Ploești str. Regina Maria* 7. — *Școala Romanatului, Caracal Asociația Invățătorilor*. — „*Școala Sătmăreană*“, Satu-Mare Casa Invățătorilor. — *Școala Someșană, Gherla Școala primară de Stat*. — *Școala Țăranului* Dir. Ap. D. Culea, București VI. str. Dr. Heresch 18. — *Școala Vremii, Arad Asociația Invățătorilor*. — „*Semănătorul*“ Dir. I. Nedelcu, Bazargic Școala primară No. 2. — *Sociologie Românească* Dir. D. Gusti, București I. str. Carol 26. — *Tineretul Invățătoresc* Dir. George Beuran, Lipova Banat. — *Țara lui Mircea* Dir. P. Dimitriu, Silistra str. Poștei 8. — *Vatra, Năsăud Școala prim. «Vasile Nașcu»*. — *Vestitorul, Oradea Parcul Ștefan Cel Mare* 8. *Voința Școlii, Cernăuți Piața Unirii* 3. — *Viitorul Agriculturii* Red. D. G. Bălașa, București II. Sind. profesional «Agricultorul». — „*Zorile Romanaiilor*“ Red. M. Georgescu, Celaru-Romanași.

Buletinul Revizoratului Școlar al Jud. Sălaj

Circularele se vor înregistra imediat, comunica tuturor membrilor corpului didactic și executa întocmai.

No. 6670—1937.

Important.

DUPĂ TERMEN NU SE APROBĂ DETAȘĂRI

Ministerul Educației Naționale cu ord. No. 179763 din 12 Noembrie 1937 ne face cunoscut că nu aprobă tabloul suplimentar de detașări în județul Sălaj după 1 Octombrie 1937.

În consecință toate mișcările făcute după aceasta dată se consideră ilegale — indiferent de cine le-a făcut — iar membrii corpului didactic vor funcționa unde sunt titulari (așa cum s'au trimis ordine individuale din partea Revizoratului). În caz contrar, nu numai că nu vor putea primi salariile, ci vor purta toate consecințele legii, (destituire din învățământ).

Direcțiunile școlare sunt obligate a ne raporta imediat unde funcționează persoane nedetașate în regulă, arătând împrejurările cum au ajuns la școlile respective și data exactă de când funcționează acolo.

— No. 3606—1937 ad. **Rectificări în repartizarea comunelor pentru Cercuri culturale.** Revenim, în parte, asupra ordinului nostru cu n-rul de sus, privitor la activitatea cercurilor culturale și facem rectificări de repartizarea comunelor precum urmează :

I. Cercul cultural regional Zălau

6. *Cercul cultural Racâș.* Se formează din comunele : Racâș, Gălpăia, Gălgău, Chechiș, Bălan, Chendrea și Var. Președinte : Ioan Cosma, secretar Gheorghe Sabou.

II. Cercul cultural regional Șimleul-Silvaniei

8. *Cercul cultural „A. Mureșan“ Sârbi.* Comunele : Pria, Cizer, Mal, Sârbi, Ban, Bănișor, Peceiu și Marin.

9. *Cercul cultural „Ion Creangă“ Vălcăul de Jos.* Comunele : Tusa, Săg, Fizeș, Lazuri, Vălcăul de Sus, Preuteasa, Vălcăul de Jos și Subcetate. Aceasta comună din urmă se detașează dela cercul cultural Halmășd, iar în locul ei va trece Valea-Ungurului.

Giurtelecul-Șimleului și Ilișua se detașează dela cercul

cultural Gh. Lazar, Șimleu și se încorporează cercului cultural M. Eminescu Lompirt, iar comuna Mălădia dela cercul cultural Lompirt se detașează cercului cultural Șimleu.

Moiad se detașează dela cerc. cult. Chieșd și se încorporează cercului cult. Lompirt.

III. Cercul cultural regional Jibou

2. Cercul cultural „Gelu“ în sediul Brusturi și cu comunele : Creaca, Romita, Brusturi, Prodănești, Borza, Lupoia și Jac. Președinte : Moldovan Ioan, secretar Alexandru Șerban.

3. Cercul cultural „Avram Iancu“ Tihău, Comunele : Muncel, Solona, Surduc, Cristolț, Cristolțel, Brâglez, Ciocmani, Băbeni și Tihău. Secretarul cerc. cult.: Seleac Iuliu inv. în Tihău.

Domnii președinți vizați vor lua notă și se vor conforma. Pentru a nu interpreta greșit dispoziția noastră referitoare la absențele membrilor dela ședințe, menționăm pentru a se ști că, absențele dela ședințe se vor motiva de către Revizoratul școlar, în baza actelor justificative anexate procesului-verbal respectiv, iar nu de către membrii prezenți.

— No. 5685—1937. **Ministerul nu aprobă înființare de noi posturi.** Comunicăm în copie ordinul Ministerului Educațiunii Naționale No. 151769—1937, ca cei în drept să ia știre și să se conformeze : Domnule Revizor, Avem onoare a vă aduce la cunoștință că, din lipsă de fond bugetar pentru noile creațiuni, Ministerul nu mai aprobă nici o înființare de post în învățământul primar. În consecință nu veți mai înainta nici o propunere în acest sens. Comunicați celor în drept. Director, Petre Ghițescu. Șeful serv., Subdirector, Stratilescu.

— No. 6724—1937. **Recomandarea broșurii „Buciumul străjerilor“.** Comunicăm în copie pentru luare la cunoștință ordinul Ministerului Educațiunii Naționale No. 179756—1937, recomandând și din partea noastră broșura din chestiune : Domnule Revizor, Vă facem cunoscut, că în urma avizului No. 1531—1937 al Consiliului Permanent, Ministerul a aprobat colecția de căutece a dlui Juarez Movilă intitulată «Buciumul Străjerilor» pentru introducerea ei ca manual auxiliar în școli ca și pentru utilizare de către diferite societăți de cultură care se ocupă cu răspândirea muzicii populare și educația națională prin muzica poporului nostru. Ministerul recomandând această colecție, veți da concursul pentru răspândirea ei, fără ca să fie cineva obligat a o cupăra, cunoscând că autorul do, miciliază în str. Măgurele 54 București. p. Director General-Al. Voinescu. Șeful serv., Subdirector, C. S. Angelescu.

— No. 6639—1937. **Inscrierea la Casa Corp. Didactic București.** Comunicăm mai jos în copie ordinul No. 181337—

1937 al Ministerului Educației Naționale pentru știre și conformare de către cei interesați: Domnule Revizor, Avem onoare a vă face cunoscut că Ministerul a hotărât ca vizele pentru înscriere ca membrii la Casa de Credit a Corp. Did. a învățătorilor, să fie date numai de către revizoratele școlare, care sunt cele mai în măsură să cunoască situația la zi a învățătorilor și unde nu se poate face substituirii de persoane. Director, P. Ghițescu. Șeful serv., Subdirector, Stratulescu.

— No. 6911—1937. **Predarea studiului religiei ort.** Comunicăm mai jos în copie ordinul Ministerului Educației Naționale No. 183.678—1937 pentru luare la cunoștință și conformare: Domnule Revizor, În urma adresei Sf. Sinod, vă facem cunoscut, că Ministerul a aprobat ca să nu mai fie opriți preoții să predea studiul religiei la școlile primare, după manualele aprobate de Sf. Sinod, cu respectarea programei analitice în cece privește orele și predarea materiei. În acest sens veți da ordin direcțiilor de școli. p. Director general, Al. Voinescu. Șeful serv., Subdirector, C. S. Angelescu.

— No. 6411—1937. **Statute pentru cooperatiile școlare.** Vă comunicăm în copie ordinul Ministerului Educației Naționale No. 178.009—1937, pentru luare la cunoștință: Domnule Revizor, Centrala Cooperativă de îndrumare, organizare și control, cu sediul în strada Dimitrie Sturdza No. 3 București, ne face cunoscut, că a tipărit un stoc suficient de statute pentru cooperativele școlare, pe care le ține la dispoziția școalelor primare, cu 5 lei exemplarul. Veți face cunoscut aceasta și școalelor primare din județ spre a-și procura statutele dela Centrală și a nu i se mai trimite la viză altfel de statute, cari diferă de tipul întocmit și tipărit de Centrală, cuprinzând dispoziții diferite, de natură să stânjenească unitatea de vederi și organizare, cari urmează să se mențină în mișcarea cooperativă a tineretului școlar. p. Director general, Al. Voinescu. Subdirector, C. S. Angelescu.

— No. 6325—1937. **Atacuri contra trenurilor.** Comunicăm pentru conformare către cei vizați, ordinul Ministerului Educației Naționale No. 164.396—1937. Domnule Revizor, Ministerul Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor, sesizat de Direcțiunea Generală C. F. R., ne face cunoscut desele și repetatele atentate, cum și atacurile cu pietre ce se săvârșesc de răi făcătorii asupra trenurilor de călătorii, atentate cari pun în pericol viața pasagerilor și aduc serioase prejudicii Căilor ferate. Stabilindu-se că o mare parte din atacurile cu pietre sunt săvârșite la trecerea trenurilor prin mahalalele orașelor de copii fără căpătâi și lipsiți de supraveghere di partea părinților, iar la câmp deschis trenurile sunt atăcate de copii ce păzesc vitele, binevoiji a lua măsurile necesare ca Direc-

torii de școli primare să țină conferințe și să sfătuiască pe locuitori să facă copiilor educația cuvenită pentru combaterea acestui rău social. p. Director general, Al. Voinescu. Șeful serv., Subdirector, C. S. Angelescu.

-- No. 6326—1937. **Recomandarea revistei anti-alcoolică „România Nouă”**. Comunicăm mai jos în copie ordinului Ministerului Educației Naționale No. 166.963—1937 pentru luare la cunoștință: Domnule Revizor, Liga «Temperanța» pentru propagandă antialcoolică de sub auspiciile și îndrumarea Ministerului Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale, unde-și are sediul, — Calea Griviței No. 64 București, — printre mijloacele de combaterea flagelului beției, are și o revistă de propagandă antialcoolică «România Nouă». Ministerul recomandă această revistă și veți da tot concursul pentru răspândirea ei printre învățători. Abonamentul e de 40 lei lunar, fără ca să fie cineva obligat a o cumpăra. p. Director general, Al. Voinescu. Subdirector, C. S. Angelescu.

— No. 5931—1937. **Funcționarea cursurilor de ucenici**. Se comunică pentru luare la cunoștință și conformare, ordinul Ministerului Educației Naționale No. 174.503—1937: Domnule Revizor, în urma intervenției Ministerului Muncii, vi se face cunoscut, că Ministerului Educației Naționale aprobă ca și în viitor, să funcționeze cursurile de ucenici în localurile de școli unde au funcționat până în prezent și numai în orele când acele localuri sunt libere, păstrându-se curățenia și îngrijirea cuvenită. Puneți deci în vedere direcțiunilor școalelor primare unde funcționează asemenea cursuri, spre a se conforma acestei dispozițiuni. p. Director general, Al. Voinescu. Subdirector, C. S. Angelescu.

— No. 6104—1937. **Abonarea Buletinului O. E. T. R.** Comunicăm mai jos în copie circularele privitoare la «Straja Țării», pentru luare la cunoștință și strictă conformare, de către tot directorii școlar prim. de stat din acest județ: Domnule revizor școlar, Bazat pe ordinul circular dat de organele administrative din Straja Țării și trimise acestei legiuni cu No. 16069 și 18923 din 13 Octomvrie 1937, în cari se referă la circulare Onor. Ministerului Educației Naționale No. 20697, publicat în Buletinul O. E. T. R. No. 2--3—1937 pag. 136, prin care am onoare ale adnexa sub aceasta împreună cu un extras după circulara 18938—1937. Cu onoare vin a Vă ruga să binevoiți a lua măsurile cele credeți de cuviință spre a putea fi dusă la îndeplinire dorința celor ce conduc Straja Țării, iar despre aceasta Vă rog a anunța și comandamentul acestei Legiuni și ca închiere îmi permit a Vă saluta cu salutul nostru străgeresc Sănătate! Com. leg. straj. din Sălaj, prof. Pompeiu Țolca. CIRCULARĂ din 14 Sept. 1937. Dl Profesor

Pompeiu Țolca Str. Gh. Barițiu 16. Șimleul-Silvaniei: Pe viitor, Buletinele O. E. T. R. precum și orice fe de publicații se vor trimite prin Legiune, pentru a fi distrieuite școalelor, care sunt obligate ca la începutul anului financiar să trimită conform ordinului Ministerului Educației Naționale, de mai sus, prin mandat poștal pe adresa Serv. Publicații și Buletin O. E. T. R. Cal. Victoriei No. 52, abonamentul fixat de Secretariat de lei 120 (una sută douăzeci) anual, eliberându-se recipisa respectivă prin Legiune. CIRCULARĂ No. 18937 din 13 Oct. 1937. Către Dl Profesor Pompeiu Țolca, Șimleul-Silvaniei Str. Gh. Barițiu No. 16: Cu onoare vă rog să bineoțiți a interveni la autoritățile școlare superioare din județul Dvs. (Serv. local de învățământ, Revizoratul școlar și președintele comitetului școlar județean), ca să urgeteze abonarea tuturor școlilor primare s'au secundare conf. circulării Ministerului Educației Naționale No. 20697—1937, trimisă Dvs. în copie cu No. 16069 din 15 Sept. 1937 și publicată în Buletinul O. E. T. R. cu No. 2—3—1937 pag. 136. Suma rezultată din abonamente împreună cu tabelele centralizate ale școlilor abonate se va înainta de către cei în drept pe adresa O. E. T. R. Serv. Publicațiilor, Calea Victoriei 52 București. Vă rugăm a ne confirma primirea Buletinelor și a ne comunica măsurile luate, în cazul că Legiunea mai posedă astfel de buletine al doilea exemplar nu se va înapoia. Sănătate. Directoarea Propagandei O. E. T. R., D-na Micaela Catargi. Șeful Serv. Publicațiilor, I. Valerian. CIRCULARĂ No. 20679—1937. În recepție rânduri am avut ocazia să arăt marea importanță a străjeriei, care se ocupă de aproape cu educația tineretului, pentru a da Pariei cetățeni ordonați, pătrunși de dragostea de dragostea de Neam și de devotament față de Rege. Prin mună fără preget a conducătorilor Oficiului de Educație a Tineretului Român, s'a organizat străjeria în majoritatea școlilor primare, iar pentru școlile secundare este, în curs organizare, astfel că în scurt timp, întreg tineretul școlar va face parte din instituția aceasta condusă cu atâta dragoste de Mare la nostru Rege. Pentru ca aceasta instituție să-și îndeplinească aceasta menire, Oficiul de Educație a Tineretului Român (O. E. T. R.) scoate un Buletin, care cuprinde pe lângă toate ordinele și îndrumările conducerii centrale și articole ce interesează de aproape aducația tineretului școlar. Este absolut necesar ca membrii corvului didactic și elevii să cunoască directivele ce se dau prin acest buletin și pentru aceea vă rog să puneți în vedere tuturor școalelor de grad secundar să se aboneze la Buletinul O. E. T. R., din care un exemplar să fie pus la dispoziția profesorilor, iar celălalt la dispoziția elevilor. Deasemenea, vor fi îndrumate revizoratele școlare ca prin comitetul școlar județean să aboneze școlile primare rurale la acest Buletin. Școlile primare rurale vor suporta costul abo-

namentului din fondurile proprii ale comitetului școlar. Vă rugăm să cereți tuturor organelor de control să urmărească aducerea la îndeplinire a dispozițiilor de mai sus. Ministru, Dr. C. Angelescu. Șeful Serv. Publ. O. E. T. R., I. Valerian.

Pentru conf. copiilor Circularelor de mai sus,
Prof. POMPEIU ȚOLCA.

— No. 5794—1937. **Păstrarea fondurilor școlare.** Comunicăm în copie adresa Ad-ția financiară din Zălau No. 10203—1937. pentru știre și conformare: Domnule Revizor Școlar, Având în vedere art. 217 din legea pentru organizarea și funcționarea Ministerului Instrucțiunii, care dispune ca Fondurile comitetelor școlare să păstrează numai la Casa de Depuneri și censemnațiuni. Având în vedere, că suntem la începutul anului școlar când comitetele au realizat sume destul de importante din taxele școlare a căror postrare în casa școlii prezintă pericole evidente, pe de altă parte depunerea unor asemenea fonduri la alte instituțiuni bancare, sau chiar la instituții garantate de Stat, sunt contrare legii de organizare a Ministerului și atrag responsabilitatea atât disciplinar cât și pecuniară a celor ce fac atari depuneri. Vă atragem atențiunea, că pentru a școli toate acele abateri și pericole, Casa de Depuneri și censemnațiuni prin aceasta Ad-ție Vă ține la dispoziție Serviciile sale bonificându-Vă în plus la sumele depuse 1% dobânzi, iar ridicarea sumelor putându-se face ori-când. p. Administrstor financiar, I. Bratiș. Șeful Serviciului, Pungucz.

— Nr. 7023—1937. **Manuale de cântece școlare.** Comunicăm mai jos ordinul Ministerului Educației Naționale cu Nr. 182.230—1937, pentru luare la cunoștință și conformare. — Domnule Revizor, Domnii N. Oancea și I. U. Soricu, au tipărit în editura românească »Pavel Suru« din Calea Victoriei nr. 108 București, manuale de cântece pentru clasele primare (I, II, III și IV) aprobate de Minister în conformitate cu noua programă analitică în vigoare. Materialul muzical și poetic întrebuințat în aceste manuale este izvorit din folclorul neamuului nostru, precum și din muzica bisericii noastre tradiționale. Ministerul recomandând aceste manuale, binevoști a da concursul Dvs. pentru răspândirea lor fără nici o obligație însă pentru a le cumpăra. — p. Director General Al. Voinescu, Subdirector C. S. Angelescu.

— Nr. 7021—1937. **Recomandare de cărți.** Comunicăm mai jos ordinul Ministerului Educației Naționale Nr. 193717—1937 pentru luare la cunoștință. — Domnule Revizor, Potrivit cu avizul dlui Inspector General O. Damianocici, volumul scris de dl Mihail Lungianu și intitulat »Din țara lui Alb-Împărat«

cuprinde 12 basme unele luate din popor, altele întocmite de autor, cu materiatal specific și în spiritul poporan fără răstălmăciri care să vină în contradicere cu simțirea și fantezia țaranului nostru. Este o lucrare ce ne aduce de aproape aminte de povestitorii I. C. Fundescu și Petre Ispirescu, stărnind interes și plăcere în cei mici, iar celor mari oferindule un material folcloristic de preț, cu exemple de limbă vie, plină de energie și colorit. »Din țara lui Alb-Împărat« este o carte isbutită de povești, plină de optimismul sănătos de care sunt însuflețite toate basmele noastre. Este deci o lectură edificatoare pentru tineret. Ea trebuie să-și găsească loc atât în bibliotecile căminelor culturale dela sate cât și în colecțiile de lecturi ale școalelor, particulare ale școlărilor. Ministerul recomandând această lucrare, binevoii a da concursul Dvs. pentru răspândirea ei, cunoscând că volumul a apărut în editura »Cugetarea« str. Popa Nanu, București și costă 55 lei. -- p. Director General Al. Voinescu, Subdirector C. S. Angelescu.

-- Nr. 7022—1937. **Localurile școlare se pun la dispoziția formațiunilor de P. P.** Comunicăm pentru stricta observare și conformare de către cei vizați, ordinul Ministerului Educației Naționale Nr. 191.157—1937. — Domnule Revizor, Inspectoratul Pregătirii Premilitare cu adresa Nr. 25.868 din 13 Noemvrie 1937, ne aduce la cunoștință următoarele: Numeroși șefi de formațiuni — învățători — raportează că sunt împiedecați de către directorii de școli în organizarea diferitelor manifestări premilitare, prin nepunerea la dispoziție a sălilor de clasă dela școlile respective. Ba, ceva mai mult, se găsesc directori cari deși înțeleg rostul acestor manifestări și ar dori să pună la dispoziție localul școlii, sunt oprii însă de către revizorii școlari. Cum astfel de măsuri tind ca să împedece activitatea șefilor de formațiuni în misiunea largă de educație a populației sătești, creind deseori conflicte regretabile între membrii aceluiași școli, veți da tot concursul ca directorii de școli să pună la dispoziția șefilor de formațiuni localurile, atât pentru ședințele de P. P. pe vreme rea, cât și pentru diverse manifestări. Tot odată vă facem cunoscut, că Inspectoratul P. P. a pus în vedere tuturor șefilor de formațiuni, că dacă li se pun la dispoziție sălile de clasă, să caute a le păstra în cea mai deplină curățenie și bună stare, pentru a se evita orice neînțelegeri și conflicte. — p. Director General Al. Vinescu, Subdirector, C. S. Angelescu.

Revizor școlar, **D. ILEA.**

